

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvių“
 Published every Wednesday
 Brooklyn, New York.
 Yearly subscription rates:
 In the United States and
 Canada \$2.00
 To Foreign Countries \$2.50
 Advertising rates on applica-
 tion.
 Address all communications
 to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ LIETUVŲNIKŲ

„Vienybė Lietuvių“
 Išleina kas trečiadienį
 Brooklyn, N. Y.
 Prenumerata metams;
 Suvienytose Valstijose ir
 Kanadoje \$2.00
 Europon ir kitur \$2.50
 Prenumerata mokama iš vir-
 šaus. Prenumeratos metas
 skaitosi nuo laiko užsirašymo,
 ne nuo Naujo Mėto.
 Apgarsinimų prekių klaus-
 kite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
 120-124 Grand st.
 Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 18. Brooklyn, N. Y., 29 d. Balandžio (April) 1908. m. Entered at the Brooklyn, N. Y., Post-office as second-class mail matter. Metai XXIII.

RUSIJOS IŠEIVIŲ SURAŠAS.

Nelabai seniai minėjome, kad Rytinių Valstijų rusai amerikiečiai suorganizavo taip vadinamą „Amerikos Rusų Darbininkų Sąjungą“. Ši sąjunga užsivadė siekinį—sutraukti į vieną centrą visus iš Rusijos išėjusius žmones, neveizinti jų tautišką kilmę, religiją ar pažvalgas. Tikslas—grynai ekonomiškas: suorganizavus Rusijos išėjusius, yra tikama pakelti juos ant vienos lygmenės su Amerikos tai yra „vietiniais“ darbininkais darbo sąjungose ir politikoje.

Savo darbą „Am. R. D. S.“ pradėjo nuo įkurimo New Yorke „Pasiteiravimų Biuro“ (Spravočioje Biuro), kuris sumanė atlikti milžinišką darbą butent—surrašyti visos Amerikos rusus ateivius. Tam tikslui išsiuntinėjo apklausiamuosius lapelius į visokias rusų ir Rusijos išėjusių organizacijas, laikraščių redakcijas ir šiaip pavienius ypatoms. Vieną tokių prisiuntė ir mums. Lapelis spaudintas rusiškai, kurį čionai žodis į žodį skaitytojams išverčiame ir paduodame mūsų organizacijų ir darbuotojų vienuoliktą apsvaistymui. Darbas gana svarbus, nes bus surinkta iš Rusijos išėjusių žmonių statistika, kurio reikia ir mums patekti. Viskas kas čia reikalaujasi, tai kiekvienam ir kiekvienai atsakyti ant užduotų klausimų. Juo rupestingiau prie to prisidėsime, tuo pasirodysim jau augščiau pakilusiais susipratime.

Lapelis skamba šiaip: „Amerikos Rusų Darbininkų Sąjungos“ Pasiteiravimų Biuras. Užpildytus lapelius meldžiame prisiųsti sekanciu adresu: „Rusky Golos“, 56 3d ave, New York City, dla Biuro“.

Pasargos: a) atsakymus galima rašyti rusiškai, lenkiškai, angliškai, ir žydiškai (girdėjome, kad ir lietuviškai priims. Red.), bet geistiniai, kad rusiškai, idant medegą apdirbant klaidų išvengti. b) Kurios ypatos nenori pasiduoti savo vardų ir adresų, tai gali užbraukti 1 ir 2 klausimus. c) Meldžiami yra atsakyti ant tų klausimų, ant kurių norima; tokius kurie bus nesuprastini arba, Jūsų nuomone, nereikalingi, galite palikti neatsakius. d) Jeigu kuriame klausime norite daugiau prirašyti, negu yra ant lapelių vietos, tai prirašykite tą ant popie-

ros skilpelio ir tiktai pažymėkite tuomi numeriu, po kuriuo einančiam klausimui atsakote. e) Atsakymus rašykite tiktai ant tų linijų, ant kurių eina klausimai; rašyti, kaip galint trumpai ir aiškiai. (Čionai nuo savęs paaiškinam, kad ant blankų tai yra lapelių, prie kiekvieno klausimo yra palikta greta skilpas tuščios popieros atsakymui. Dėlėi techniškų kliučių mes taip negalėdami atspaudinti, tik ištiesai paduodame užklusimus. Norint, galima tų lapelių pareikalauti iš „Rusky Golos“ redakcijos, ir pagal tų mūsų organizacijos gali lietuviškai atsispaudinti. Toliaus ir iš laikraščio gali ant popieros susirašyti, nulinavot ir užpildyti. Red.)

1. Vardas ir pavardė.
2. Dabartinė gyvenimo vieta (pilnas adresas).
3. Lytis.
4. Amžius.
5. Šeimynos padėjimas (vedęs ar ne, kiek dušų šeimoje, kiek gimtame krašte, kiek čia).
6. Tautystė (rusas, lietuvis, lenkas ir tt).
7. Kiek jau metų ar mėnesių iš gimtinio krašto?
8. Kiek metų ar mėnesių Amerikoje?
9. Amatas ar užsiėmimas?
10. Moki skaityti ir rašyti ar ne (kokiose kalbose).
11. Iš kokios gubernijos pribuvote? Ar miestelėnas, ar kaimietis? Jeigu iš sodžiaus, tai ar turi žemės ir kiek?
12. Kas privertė savo kraštą apleisti (medegiškas nedaugteklis, politiškos apstovos ar kitos priežastys)?
13. Ar ilgai negavote darbo Amerikon atkeliavę?
14. Kur pramokote amato ar remeslo (jeigu meistravas), Rusijoje ar čionai?
15. Kaip daug uždirbate ant savaities?
16. Kiek laiko per metus išbuva be darbo?
17. Ar priklausote į kokią uniją; jeigu taip, tai į kokią?
18. Ar negalite trumpai ir aiškiai ką nors ypatingo pasakyti apie savo uniją?
19. Ar duoda Jūsų unija streiko ir bedarbės laiku pašalpą?
20. Kaip jūs manote apie savo uniją ir apie Amerikos unijas abelnai?
21. Kokiam pabrūke arba dirbtuveje ar kitoje kokioje nors vietoje dirbate arba dirbote pastaruojū laiku?
22. Kiek valandų dirbate ant dienos; jeigu dirbate ant

nakties pamainų, tai kiek valandų pas jums dirba naktimis?
 23. Kokios yra darbo sąlygos, tenai kur jūs dabar dirbate?
 24. Ar priklausote, be savo unijos da į kitą kokią organizaciją arba draugovę; jeigu priklausote, tai į kokią?
 25. Ar reikalingos yra iš Rusijos išėjusioms organizacijoms; jeigu reikalingos, tai kokios, Jūsų nuomone, reikalingos?
 26. Ar jūs manote, kad Rusijos išėjusioms yra reikalingas „Pasiteiravimų Biuras“?
 27. Ar jūs žinote ką nors, apie Amerikos darbininkų jų deimimą ir kaip jūs į jį žiurite?
 28. Įvairūs papildymai (čia galite rašyti viską, kas jums išrodys reikalingu prie Rusijos išėjusių gyvenimo).“

UZMANYTA—NEPABAIGTA.

Atgal tulą laiko truputį „Vienybėje Lief.“ ir kituose laikraščiuose buvo pasirodęs sumanimas kaslink išleidimo Vinco Kudirkos rinktinę raštų. Buvo nurodymai, kad tuomi užsiimtų Tėvynės Myletojų Draugystė. Gaila, kad pasitarimam laike ir velei tas sumanimas tapo visai užmirštu. Rinktiniai raštai visų tautų rašėjų buna išleidžiami. Kodėl gi mums jų nereikėtų? Visų raštinkų veikalus mums reikėtų surinkti, o Kudirkos mums ypatingai yra privalus, kaip žmogaus progresisto ir kultū nuomonų. Kuoveikiansiai reikėtų Kudirkos raštus vienon knygon surinkti ir atspaudinti.

Užklausk mane, kur tam tikslui lėšos, pinigai? Visai lengva! Kuopas Tėv. Myl. Dr., SLA, LSS, nepagalės sumesti po centą. Pamenu, p. Mikolainis zadėjosi duoti net \$25; „Kovoje“ skaičiau, kad tuloje vietoj (nepamenu kokioje) surinkta \$3. Bet, kaip nėra likšiam laikui išrinkto tam tikro komiteto, tat nežinia kur siųsti ir pinigūs. Atsivėrus tam tikram komitetui, galima pasitikėt, kad aukos greitū laiku bus surenkamos. Aš pats sukrapštysiu kokią penkinę... Tat meldžiu visuomenės ir ypatingai Tėv. Myl. Dr. es pajudinti šį klausimą rupestingiau ir imtis prie darbo. Geistina būtų, kad pirmam jamė išleidimė Kudirkos raštų tilptų visi originališki jo raštai: eilės ir proza. Antram jamė išleidimė galima jau būtų

padilyt ir vertimais; taip kad per 3-4 išleidimus V. Kudirkos raštų tilptų visi originališki raštai ir vertimai, kaip va kad rusai turi rinktines knygas savo rašėjų: Puškinų, Gogolių ir kitų.

Meldžiu gerbiamųjų tautiečių šį, seniai jau užmanyta projektą, pajudinti ir galutinai išaišti.

J. Sekevičius.

Priedas prie T. Astramsko rasiinio.

Išreikšdamas mano nuomonę viešai apie mus pačių reikalus, pasakiau tiesiai tą, ką vertė mano vidujai jausmai, ir gyvaldžiau reikalą taip, kaip aš žiurėdamas į draugiją draugijinius reikalus supratau. Iš mano gana žinotau, kad kai kuriems daug manantiems apie save karštuoliams, nepatiksiu; bet to viso nepaisydamas, ar es tuomi kam patiksiu ar prasižengsiu, rašiau tą dėl to, kad aš taip bendrą draugijinį gyvenimą supratau, kaip aš jį mano rašinyje stengiausi apibrieži. Jeigu vietomis priejau prie ypatų, tad padariau tą todėl, kadangi daugiausiai buvo jos kalto sukėlimė betvarkės mūsų draugijoje ir organizacijoje. Bet lypstedamas ypatas, stengiausi teisingai privesti jų klaidas ir vengiau to, ką mūsų talentuose reksniai jau nepirmą kartą su panašiais riksmis padaro ir išaukia tuščią kovą. Jeigu jau „senas veikėjas“ drįsta pasivadinti save senu, ir negali da nė to atskirti, kad jaunas „Susivienijimo Lietuvių Amerikoje“ sąnarys, gali būti suaugesniu vyru ir būti supažinūsiu bent iš dalies su bendrais visuomenės reikalais, tad leistis į plačius argumentavimus su tokiu saumyliu reikštų tiek, kiek mūsų senas priežodis pareiškia: „su pliku peštis, su neprotančiu bartis, visados pralaimėsi“....

Jeigu p. Astramskas, kaip jis pavadina mano profesoriškuose išvadziojimuose, užmato, kad aš tuomi mieryju tiktai „užvažinoti“ S. L. A. seniem siems sąnariams, tad pilna burna pasakau, kad saužiningai reikalus gvildenti da neišmoko. Drįstu istarti tą todėl, kadangi p. Astramskas pripažįsta teisingai tik tuos išvadziojimus gerais kurie tie siog nebuvo išvadziojimai bet užgniauzimai ypatos tiesų. Juo keistesnis yra p.

Astramsko išvadziojimas su lyg užgimimo S. L. A. betvarkės ir primetimas tų visų ydų kokiems ten partizantams. Kadangi istiesų tą betvarkę jau prejo metas išsklaidyti, todėl aš paklausu ir jieskosime, kas gi buvo tie partizantai ir kur jie da p. Astramsko vaidentuvėje kyšo. Nežinau kaip kas, bet p. Astramskas žinau atsakys, kad tai buvo ir yra tie tariamieji socialistai. Neišjieskos ir neištardines mūsų kritikai, kad štai tame kalts Antanas, šitame Jonas ir tt., bet pilna burna pasakys, jog socialistai ir tiek. Tegul buna taip, aš už juos visus į kovą neisiu, tegul palieka jie sau sveiki apkaltinamaisiais. Bet pirma pasmerkti juos galutinai ir uždėti jiems bandą, tačiau priverstas esu paklausti: kas gi privada „Susiv. Lietuvių Amerikoje“ skirtis su kunigais? Kieno gi čia buvo kaltė? Ar nebus tik kai-kurių savališkas mūsų kunigų noras, savirankiškai valdyti visuomenę ir turint įtekme pas trumparegius liepti eiti aniems ten kur tiktai jiems patiko, o ne ten kur bendras visuomeniškas sugyvenimas, protaujančių žmogų varu vedė? Ir kas gi pagališ beliko daryti su taja dale valdonų, kurie tuom laik turėdami vadeles savo rankose, griežtai atsikakė klausyti saužiningai protaujančių ir geidžiančių tokių plačiai drangijai visapusiškos laisvės ir labo? Rodos nereiks čia dabar nė mano pasakymo tas jau atlikta; bet ar galėjo tuomet „senų“ vadovų, tai yra kunigų klausyti tie žmonės, kurie matė, jog neteisingu keiliu juos veda? Taip yra ir su dabartiniais LSA, ir abelnai mūsų draugijų „jaunaisiais“ elementais. Visapusiška žiurinti į mūsų reikalus, ir mes šiandien priejom prie tokio pat padėjimo. Kitaip ir būti negalėjo, ar mes to norim, ar nenorim.

Draugijai besiplėtojant ir pačiam narių protui besiauklejančiam prie naujasnio draugijinio sugyvenimo, reikia mums taip seniams, kaip ir jaunikiams žengti su juomi kartu; jeigu anais metais stojome į kovą su stabdytojais visokio žingsnio pirmyn, tai kodėl mes šiandien jau turėtumėm miegoti. Bet jeigu anais metais mes elgėmės tiktai vien dėl to kad pasiimti vadeles savo rankon ir pasižabojus tuos „jauniklius“ rekti: ką jūs „jauni“, iš kur jūs galėjot sužinoti

mūsų „senų“ veikėjų prietikius, tad nėra jokios abejonės, kad sątaikos mūsų tarpe buti negalės. Atbalsiai jau buvo, nors turiu ir tai pripažinti, kad tai buvo atbalsiai užsikarščiausiųjų, bet jų reikią tačiaus atboti, nes tai buvo mūsų pačių kuno skaudulys.

Pasidalinti darbą, kaip p. Astramskas kviečia, galėsimė bendrai tik tada, kada jaunsmai pavienių asmenų nebus užgniauziami, bet išgvildenami. Tad nors apsireikštų pavienių narių užsikarščiaimas, tačiau aiškus ir nuoseklus bendro reikalo išdėstymas su laiku juos atšaldys, nes iš šalies žiurintis į dalykų stovį, negalės jam pritarti. Politikavimas susišelpiamoje draugystėj taip veikia pranyks, kaip veik pats visas joje gaspadoriavimas nebus paremtas ant užsivarinėjimo. Jeigu galėsimė ijęs į mūsų draugijas politikierius? Apversti kasą politikai, negali! To nedaleidžia draugijinis tikslas. Paimti, duokime sau ALS, tautiškus centus, gali. Bet apie tą spręš kiekvienas narys lygus su lygiu. Tai vienas, kas gali mažumai suskaudėti, ir tai neskaudžiai.

Prietikiuose Zauניותės su Paryžiaus parodos liekanomis ir neprisiuntime jų Susivienijimui Liet. Am. nors nemanau čia išrodinėt, tačiau toli nesutinku su užmetimais Zauניותėi tų kalčių, kokius daro p. Astramskas remdamosi ant prietikių, kuriuos pergyveno „Aušrininkai“ ir „Varpininkai“. Tas faktas lygus būtų senai patarlei, kad Dievas už vieną kaltą šimtą nekaltų baudžia. Astramskas už 3 kaltus, apkaltina vieną, ir kaltybėse nenutirtą. Už tą daugiau nesiginčysiu; tikiu kad veikusieji Paryžiaus parodoje tuoj darodys, kieno buvo kaltė ir užbaigs tuščius ginčus. Tik tiek turiu pridurti iš savo pusės: kiek aš turėjau reikalų su Zauניותe, ji teisingai elgėsi ir todėl nemanau, kad ji drįstų visuomenę nukriausti. Kodėl neįstengė ji prisiųsti tų liekanų pirmiau, tą gal pasakys kas nors kitas; bet nuo 1907 metų, prasidėjus duktį vokiečių policijai, norint nuslėgti visą susi-nešimą su Maskolija—iš ko iškilo ir garsi Karaliaučiuje „geheimbindelei“ byla,—tas taipgi nemažai užkenkė tų reikalų užbaigimui. Tačiau tas manymas p. Astramsko ir rėmimasi ant tų faktų da palieka apšmeizimu.

Tegul dabar p Astramskas žiuri į mus pačius ir į mano raštus taip kaip jis nori; tą palieku jo saužinei, suprati- mui ir istyrimui. Bet bartis su juomi neisiu. Jeigu į mūsų reikalus kada nors aš drįsiu pažiūrėti, tai gvildensiu juos taip, kaip mano protas supranta.

J. Gegužis.

Reikale pastojimo pilieciū.

Pagal naujus įstatymus, kiekvienas norintis pastoti Amerikos pilieciū turi paduoti sudo raštinkui (court clerk) savo vardą ir pravardę dieną mėnesio ir metus, vardą laivo ir į kokią priplauką atkeliavo: Baltimorės, Bostono, Philadelphijos ar New Yorko. Tą visi turi gerai įsidėmėti, kurie eina išsiimti pirmasias popieras (—declaration of intention to become a citizen of the United States). Bet daugelis žmonių, išsėdė jusių ant laivo po 10-15 dienų neįsitėmija ir visai nežino laivo vardo, ir visiškai užmiršta atkeliavimo laiką. Tuli rašo mutinyčių ir kaslegarnių viršininkams prašydami pranešti, kada jie atkeliavo ir su kokiū laivū: Rašo; „šipas buvo su dviem kaminais“, tai viskas, ką atsimeina. Toki rašymai yra metami į gurbą. Neatsimeinant atkeliavimo laiko ir laivo vardo, kiekvienas gali atsiminti mėnesį ir metus atkeliavimo, kaip ir iš kokiū laivū, tai yra sėdo ant laivo (lietuvių iš Kauno ir Vilniaus gubernijų turi paduoti savo atkeliavimo dieną pagal naują kalendorių. Paduodant pagal senąjį pasidarys klaida: atkeliavusieji nuo 19 iki 30 ir 31 dienos kiekvieno mėnesio, duokim sau—sausio pagal seną kalendorių, turi rašyti jau ne sausio bet vasario mėnesio datą, nes 19 diena senojo kalendoriaus prasideda su 1 diena naujojo kal., ir su 14 diena naujo kal. prasideda 1 diena senojo kalendoriaus). Pranešant apie iškeliavimo vietą, reikia įsakmū parašyti kur sėdo: iš Antverpio, Bremeno, Gliazgavo, Hamburgo, Liepojaus, Liverpulio ar Rotterdamo ir tada angliškai rašyti kaslegarnių viršininkams duokim sau šitai (miestą ir datą įdėt, kur kas gyvena ir kada rašo; čia tik pavyzdis): „Scranton, Pa. May 4, 1908. Commissioner of Immigration,

Ellis Island, N. Y. (Jeigu atplaukėtė į Baltimorę, Bostoną, ar Philadelphiją, tai tos priplaukos viršininkams ir rašyti.)

Sir:— Having intention to become a citizen of the United States I beg you to let me know the name of the vessel and the date of my arrival.

I came from Russia, sailed from Hamburg (jeigu išplaukėtė iš Bremeno, ar Rotterdamo ar iš kt. tai prašykite iš kurio miesto išplaukėtė) and landed at New York in May, 1903 (čion įrašyti mėnesį ir metus atkeliavimo). Respectfully,

(čion pasirašyti vardą, pravardę ir adresą).

Jeigu patį aiškiai rašyti negalėtumėt tai paprašykite galinčio, tiktai patį turite aiškiai pasirašyti.

Laiškui popierą imkite 10 colių ilgio ir 8 colių pločio, koks dailiaus išrodys.

Taip parašius kaip viršų parodyta bus galima surasti užrašus atplaukusių laivų iš Hamburgo ar kito miesto, paduotame mėnesyje ir metuose ir duoti reikalaujamą atsakymą.

Visi norinti pastoti pilieciais turi mokėti rašyti ir mokėti pusėtinai gerai anglišką kalbą, idant prie kvotimo, imant antrasis popieras, aplikantas galėtų tinkamai atsakyti ant klausimų sude.— Imant pirmasias popieras mokėjimo angliškos kalbos nereikalaujama bet turi mokėti rašyti.

Visų priedermė yra išsiimti tuojaus pirmasias popieras, kurie tik atkeliavo į Suvienytas Valstijas apsigyventi ant visados. Turintieji pirmasias popieras greičiaus gaus darbą, nes tulos darbo unijos visiškai nepriima į sąnarius tokių, kurie neturi nė pirmųjų popierių. Ir abelnai visur žmogus turintis bent pirmasias popieras yra labiau pagerbiamas, negu neturintis. Prekė pirmųjų popierių \$1.00.

Įstatymai reikalauja nuo visų mokėjimo skaityti ir rašyti, nemokantis negali pastoti pilieciū. Bet tas yra lengva apeiti. Nemokanti skaityti tegul nusiperka knygelę *„Vaišų Draugas“* už 12 ct. ir atliekamą laiką tesunaudoja pasimokimui—vietoje snapsojimo karčiamoje arba lošimo kortomis namieje—ir nejus kaip išmoks. Nemokantis gi rašyti tegul nusiperka knygelę *„Naujas Budas“* imokti be mokytojaus už 10 ct ir liuosam laike te mokinasi o išmoks net niekeno nesiklausus.

Pramokimas angliškos kalbos užtruks ilgiaus, bet ir tas nebus sunku, jeigu liuosą laiką stengsimės tam sunaudoti. *Gramatika angliškos kalbos* (prekė \$1.25) yra labai paranki tam reikalui.

Butų labai geru daiktu, idant visos lietuviškos draugystės ir klubai savo įstatymuose pažymėtų, jog kiekvienas sąnarys turi tuojaus išsiimti pirmasias popieras, ir sukakus penkiems metams pragyvenimo Suv. Valstijose imty pilnas, ir kad draugystės ir klubai tame padėtų.

P. Mikolainis, Box 62, New York.

Prie moterų klausimo.

K. Širvydienės referatas, skaitytas Brooklyno „Lietuvių Apšvietos Draugijos“ susirinkime balandžio 11 d.

Apie moterų klausimą labai daugelį ką reikėtų pasakyti, nes apie moteries padėjimą žmonijoje nesirupinta daugelį tukstančių metų. Civilizacija visame sviete plėtojosi o vienok joje moteris labai mažai dalyvavo. Kiekviename gyvenimo klausime, moteris tapo pastatyta žemiau vyro; ji neteko savo žmogiškų

teisių ir draugijoje ir valstybėj. Tiesa, kad šiandien ir vyrų ypač darbininkų vyrų draugijoje tiesos nelabai da plačios. Bet vyras turi nors šiekias tokias tiesas politikoje, gali dalyvauti daugely vietų, kur yra sprendžiami vieši reikalai. Vyras dalyvauja (nors ne visuose kraštuose) valdžios rinkime ir įstatymų su-taisyne. Nieko tokio nėra leista moterei. Netiktai valdžios rinkimuose ji negali dalyvauti, ne gi būti išrinkta į valdininkų vietas, bet ji neturi balsų, so nė mokyklų reikaluose, kur ypatingai ji turėtų būti išgirsta ir prie ko ji arčiausiai turėtų būti prileista, kaip pirmiausia išvystytoja einančių gentkarčių.

Moteries beteisė da nepasi- baigia su atstumimu jos nuo draugijos ir valstybės reikalų sprendimo. Da ir namuose tai yra šeimos sutvarkyme, mės, moteris, visuomet žaidžia me pačią žemąją rolę. Valstija ir bažnyčia moterį nužemina ir pastumė ją po vyro autoritetu. Iš vyrų paskirti įstatymų darytojai ir kunigai, sutaíso mums tokius įstatymus ir tokius ryšius, kurie suveržia moterį iš visų pusių ir atiduoda vyrui ant jo valios. Vyras esąs moteries viešpats, o moteris esanti jo tarnaitė. Vyras reikalauja nuo moteries, kad ji būtų jam ištikima ir jam vienam tarnautų, jo vieno reikalus pildytų. Bet draugija vyro nepapeikia, jeigu jis moterei esti neištikimas.

Cia ar kituose kraštuose, visur beveik tas pats. Ir už tai dabar visame sviete pakilo iš letargo moteris ir saka: gana! Moteris jau nuo pat kudiškystės yra žeminama ir skriaudžiama. Jau pačiame moterų auklėjime daroma skirtumas: berniukus draugija labiau stengiasi išlavinti neg mergaites. Vyras nuo mažnes yra mokinamas gimnastikos ir kariškų priemonių, o moteris vis stumiama prie namų, prie silpnumo ir tolyn nuo pasaulio. Vyras įgauna spēką ir panaudoja ant moterės. Vaikinas gali mergaitę suviloti ir pamesti. Gimsta kudiškis, reikia jis mergaitėi auklėti, vargti, apjuokimą ir panieką nuo tų pačių vyrų kentėt. Nelaimingos meilės auka, dėlei vyriškio tuščio kaprizo, dėlei valandėlės jo goslumą užganedinusios turi savo gyvenimą prazudyti. Jeigu pasiduoda teismui, tai ir tēnai mergina teisybės neranda; rods kai-kuris teisma darys neva ir nubaudžia vaikina, paskiria jam užsimokėti keletą gėdos grašių, bet tokia bausmė retai buna už mokėta, arba ir niekados nemoka. O vargas pasilieka merginai. Teismai ir draugija da pasijuokia iš nelaimingosios: ka, girdi, kabinejasi ant vyro!.. Tuometarpu jie nieko nesako apie moterų skurdą, nužeminimą, prievartas, apgirdimus ir da suvilijimus. Privertusi moterį nupulti mūsų sugedusi draugija tokiame atvejuje parodo pirštu ant moteries, o ne ant vyro.

Kodėl tokia neteisybė? Gana jai bevverti. Žmonijos evoliucija praplėtė kelią ir

moterei. Nuo mūsų prigulrupinties ant to kelio atsistot. Mums reikia energiskai imties už apšvietimo, savo vietos su-radimo ir kovojimo už lygų bė žmonijoje.

Mums reikia labai daugelio teisių, kurias šiandien vyrai jau turi ir ką mės taip pat turėti privalome. Moteris yra juk lygi draugijos darbininkė. Jeigu ji neina artū ar į pabirkus, tai ji vistiek dirba ką nors,—ji apžiūri darbininko gyvenimą, ji auklėja draugijai piliečius. Galimasakyt, kad draugijoje moteris atlieka kilėusį ir sunkiausį darbą,—tai gindymo ir auklėjimo. Ir už tą ne tiktai jai niekas nemoka, bet da pažeminime laiko. Suprantama, kad moteris už tą ir nereikalauja mokėti. Bet mės privalome turėti lygų su visais žmonėmis draugijoje balsą.

Kas tai mums reikalinga? Pakol kas mės aiškių moterų reikalavimų kad ir neišdėstė, vienok tarpe artimesnių ir tolimesnių mūsų siekimų, yra šie:

1. Kad valstybės ir religijos įstaigose nereikalautų nuo mūsų prisiegos ant nesutraukomų moterystės ryšų.
2. Kad valstybė, kaip galėdama, palengvintų mums kudiškių auginimą ir auklėjimą. Tarp ko kito, valtybė privalo įkurti tautiškus auklėjimo namus, kur ekonomiskų priežasčių ir nedatekliaus spiriamos motinos galėtų ant tam tikro laiko, arba ir ant visados pavesti savo kudiškius valstybės globą.
3. Kad moteris būtų prileista prie visų draugijos, valstybės, ypatingai mokyklų ir bažnyčios rėdymo ir sprendimo reikalų.
4. Kad į valdžios vietas gretai su vyrais būtų statomos ir tam tinkamos moteris.
5. Kad moteris būtų valstybėje skaitoma už lygią pilietę.
6. Kad visuomenės ir politikos reikaluose visuomet būtų ligiai girdžiamas balsas ir moteries, suaugusios iki 18 metų.
7. Visokuose valstybės skyrimuose ir rinkimuose, moteris privalo turėti lygų balsą su vyrais.
8. Visuomenės ir valdžios įstaigose, moteris užimanti kokią nors viešą vietą, turi gauti lygią su vyrais algą už lygų darbą.
9. Pabirkuose moteris, stovėdama vyrų vietoje, turi imti lygią mokėstį su vyrais, nors ir mažiau padirbtų.
10. Uždrausti moterims dirbti pabirkuose prie kai-kurių jų sveikatai ir protui kenksmingų darbų.
11. Neščioms ir negalinčioms moterims turi būti kuoaštriau- siai įstatymais uždraustas pabirkų darbas.
12. Neščioms moterims ir mergaitėms turi būti įtaisyti tam tikri valstybės namai, kuriuose galima būtų joms perleisti iširšimo iš ligos laiką; įstaiga turi būti tautiška ir pilniausiai aprūpinta kaip pragyvenimo ištekliais, taip ir mediciniška priežiūra.
13. Persiskyrimų porose valstybė neturi tiesos trukdyti.

Atpenč, jeigu dėlei nesutikimo, nesveikatos ar kitų svarbių priežasčių vyras su motere nori persiskirti, o klundo kudiškiai, tai valstybė tokiam persiskyrimui privalo pagelbėti paimdama kudiškius ant auklėjimo.

Abelnai sakant, moterų klausimas privalo būti visuomenėje vienas iš svarbiausių sociologijos skyrių. Ir risti šitą klausimą reikia taip, kad moterų teises būtų lygūs su vyrų kaip visuomenės taip ir politikos srytysė.

Tą mės atsiėksime ne per dieną ir ne per savaitę. Mės suprantam, kad tam reikės da ilgo laiko, nes ilgai traukėsi ir iki mūsų dabartinio susipratimo. Čionai neužteks žodžių, reikės ir darbo.

Visu pirmu mums reikia padaryti savo organizacijos, tvirti draugijas ir jungti į ja Amerikos lietuves moteris. Gerai būtų sutverti ir somanintą Amerikos lietuvių sąjungą, pirmieviską, bet nepartyviską. Tas dėlo, kad mūsų tikslai jau toliau siekia, negu partijų. Beto politiskos partijos jau yra ir be mūsų triuso. Mės jas galėsime remti vieną ar kitą individualiskai. Greičiau, kad remsime darbininkų politiską partiją, tai yra socializmą skelbiančias.

Toliaus mums būtina reikėtų įkurti savas laikraštis, jeigu ne savaitinis tai mėnesinis organas, kuriame mės stengtumės supažindinti save ir lietuviškai kalbančias vietas su moterų reikalais draugijoje ir su visu tuo judėmu pasaulyje. Laikraštis taip gi turėtų būti ne partyviskas, idant jis galėtų užinteresuoti visokių pažvalgų lietuves. Šalia laikraščio mums reikia leisti tam tikras knygutes, kuriose aiškintųsi visokiero pos moterų pareigos ir gvildentųsi jų reikalai, apie ką šiandien da mažai arba ir visiškai nieks neužsimena.

Pradėjus darbą, pasirodytų ir ko mums pirmiausiai reikia. Ant galo mums reikia rašyti straipsnius ir korespondencijas į visus lietuviškus laikraščius, vis plačiau ir giliau išaiškinant visuomenė mūsų reikalus. Turime reikalauti nuo visų mūsų organizacijų ir draugijų (draugysčių), kad ant moterų apšvietos atkreiptų jautrią atydą ir išleidimui tam tikrų knygučių kas metas paskirtų po kiek nors pinigų.

Jeigu mės ton linkmėn neuoalsiai eisime, jeigu mės darbščiai skinsime usnėmis apaugusį mūsų draugijoje tąką,—vienysimės ir šviesimės, šviesimės ir kovosime, tai įstengsime sutraukti į gražią vienybę visas Amerikos moteris ir merginas, ir moterų klausimą pastumėsime draugijoje ant tokio laipsnio pirmyn ir augstyn, kur žmoniškumas reikalauja kad būtų.

P. S. Gal malonės ir kiti laikraščiai augščiau tilpusį perspauzdint,—už ką referatė jau iš anksto ištaria ačiū.

Iš Rusijos Mokytoju Sajungu Federacijos susivaziavimo.

Visuotiname Liaudies Universitetų veikėjų susivaziavime Peterburge 3—7 sausio dalyvavo ir keliolika mokytojų narių įvairiu mokytojų sąjungų. Todėl organizacijinis Mokytoju Sajungu Federacijos komitetas sumanė atlikti bent vieną posėdį dalyvaujant jame mokytoju sąjungų atstovams dėl susipažinimo su dabartiniu mokytoju sąjungų padėjimu ir kiek galint apsvastyti tolimesnį M. S. Federacijos veikimą. Posėdyje dalyvavo 25 įvairių tautų ypatų.

Pirmininko pakeltame klausime apie įstojimą į M. S. Federaciją, Lietuvių Mokytoju Sajungos delegatas pranešė, kad tas klausimas principijališkai Sajungos išrištas prielankiai vienok galutinas nutarimas atidėtas iki sekančiam susivaziavimui; dabar gi delegatas neturi tame dalyke jokio sąjungos įgaliojimo.—Toliaus, pirmininkas paprašė susirinkusiųjų, nors trumpai, dėlei laiko stokos, pranešti apie mokytoju sąjungos gyvenimą ir veikimą. Lietuvių Mokytoju Sajungos delegatas, nurodęs laiką ir aplinkybes sąjungos įsikurimo, pranešė apie sąjungos tikslą, jos plėtojimą ir veikimą Lietuvos mokyklos reorganizacijos srytyje ant pamatų sąjungos įstatuose pažymėtų. Papasakojo, kokias kliūtis savo veikime sutiko sąjungai iš valdžios pusės, o ypač iš pusės mokslo administracijos; antgalo pranešė apie paskutinio sąjungos susivaziavimo veikimą ir nutarimus. Atstovas nuo Krymo totorių pranešė, kad dėlei represijų ir atkaklaus valdžios persekiojimo sąjungos veikimas laikinai suvisu apmirė ir dėlo faktiškų žinių apie sąjungos veikimą jau ilgesnį laiką jis neapturi. Tą patį pasakė ir žydų atstovas. Toliau kalbėjo lenkas; vienok nebudamas mokytojumi ir nepriguldamas ne prie vienos dviejų veikiančių Lenkijoje mokytojų sąjungų, nieko įdomaus apie tų sąjungų veikimą nepasakė. Ukrajinų delegatas keliuose žodčiuose pranešė apie valdžios persekiojimus sąjungos darbo.—Čeremisus, mordvą ir votekus atstovavo viena ypata; pranešė, kad ir tos tautos pradeda kilti ir tautiškai susiprasti.—Kalmukų mokytoju sąjungos delegatas trumpai papasakojo apie sąjungos veikimą; jų sąjungai priskaito 40 narių, atliko keletą susivaziavimų, užsiėmė išleidimu kalmukų kalboje mokslo vadovėlių.—Visos Rusijos mokytoju sąjungos delegatas kalbėjo apie sąjungos veikimo suvaržymą ir jos narių persekiojimą, vienok išreiškė viltį, kad taip skaitlingos ir tvirtos organizacijos jokia spēka neišardys.

Po minėtų pranešimų buvo kalbama apie busiantį Federacijos susivaziavimą ir to susivaziavimo veikimo programą. Tokis susivaziavimas paskirtas per Velykas. Programas pažymėtas tokis:
1) Faktiški pranešimai apie

- mokytojų sąjungų kovą.
- 2) Apie mokyklos nacionalizaciją:
- a) kova už priverstiną įvedimą tautiškos kalbos į mokytojų seminarijas.
- b) surinkimas, kiek galint smulkesnių žinių apie inteligentijos veikimą mokyklos nacionalizacijos pakraipoje.
- 3) Atsinešimas prie valdžios mokyklų.
- 4) Atsinešimas prie rusinimo mokyklos.
- 5) Atsinešimas prie tikėjimiskos mokyklos.
- 6) Mokytojų organizacijos ir įvairios kultūros — švietimo draugijos.
- 7) Mokytojų organizacijos ir moterų apšvietimas.
- 8) Sątikiai įvairių greta gyvenančių tautų liaudies švietimo srytyje.
- 9) Apie veikimą mokytojų priruošimui įvairių tipų naminių mokytojų (daraktorių).
- 10) Mokytojų vasaros kursai.

Pagal „Liet. Uk.“

Kas bus su religijomis?

(Tąsa).

Neveizint į tokį žmonių pasidalinimą į dvi ar tris puses, neveizint kad mes šiandien da vis gi matom didelę religijos įtaką draugijoje, gamtiškoji teisybė stropiai darbuojasi ir pačias religijas perverčia bei atnaujina. Pažūrėkim į šių dienų religijas giliai ir štai ką pamatysime: jos diena iš dienos atmeta tą, ką seniaus buvo pripažinusios už šventą teisybę. Vadinasi, jos nenoroms taikosi su mokslu ir „amžiaus dvasia.“ Juk tikėta buvo, kad žmogus negali pa siekti daugias galybės paslapčių. Tuometarpu kaip per mokslą žmogus išmoko patirti, kokia yra didumo saulė, mėnulis; kaip nuskaite ne tikta valandas, bet ir minutes, kada saulė ir mėnulis patekės, kada jie vienas kitam kelia pastos („gadins“ arba užtams), pa sirodė aiškiai, kad nieko nėra žmogaus protui negalimo. Nors tai buvo priešinga religijai, nors tai buvo šventagiškas žmogaus įsikišimas į dangaus galybės darbus, bet su tuom šiandien religija sutiko. Visos bažnyčios dabar vartoja „bedieviškų“ kalendorius, kuriuose ir be Dievo žinios žmogus nuspėjo dangaus kūnų apyvartas...

Italų žemėje, kur yra Rymas, kur yra katalikų bažnyčios „švenčiausi sostapilė“ ir gyvena „Kristaus vietininkas“ mes matome labai įdomų faktą — ten religija kuosilpniausiai stovi. Kazi begu tik Italija nėra stipriausia liberalizmo (laisvamanijos) sostapilė. Reikia atminti, kad Rymo miesto mēru tapo pernai išrinktas maonas ir, o baisybė! žydas... Naujovizmas (modernizmas) ir gamtos mokslas bojoja ne tikta pas vargdienius, neberandančius sau užtarymo po bažnyčios prieglobste, bet ir pas augštesnius luomus, kurie iš senoviskosios religijos juk turėjo didelę naudą; „augštesnius“ luomams visuomet

rupėjo vargdienius ramdyt, o tame nieks švenčiam nepatarnavo, kaip religijos ir jų atstovai. O vienok net ir tokią talką „augštesnieji“ jau pradeda atmet. Suskato papie žius da senovišku būdu tą naujovišką judėjimą patrent, — prakeikimu, bet jau jokios ir griausmingiausios enciklikos nebe padaro įtakės.

Prancuzijoje religijos klausimas net įstatymais rišamas. Čia religija, bent moraliskai sulyginu su paprasčia kokia nors draugove ar sąjunga. Vokietijoje, nors biskip atšargesniais žingsniais, bet eina tuom pačiu keliu.

Amerikoje, tiesa, kad čia katalikų religijos stovėnė iš paviršiaus da gana stipriai išrodo, bet — tai tik iš paviršiaus. Čionai protestantizmas eda katalikybę iš vienos pusės, o naujovizmas ir taip vadinamasis „amerikonizmas“ — iš kitos. Gana bus ta pasakius, kad šiemetinė popiežiaus enciklika niekur taip pas katalikų dvasiškiją nebuvo apšvilpta, kaip Amerikoje. Ir popiežius nieko negali amerikonomams daryt, todėl pasikakina jų doleriais... Kas mėnuo, jei ne kas savaitė čionai atsiranda naujos religiškos sektos. Žmonės vis ieško šviesos ir užklysta prie naujovizmo. Kitar sektos bekovodamos užmiršta mokslą ir apie dangų. Todėl viskas tarp jų, draug su religija, pavirsta į paprasčia komerciją. Reikia pripažint, kad protestantizmas daug atliko pasauliui kilto darbo. Liuteris norėjo Kristaus bažnyčią atnaujint, norėjo religijai gero, o padarė blogą; niekas taip nepagriovė krikščionybę, kaip Liuteris. Klaidinga butų jo kias nuopelnus pripažinti pačiam Liuteriui. Tai padarė pati žmonija, kutiai įgriso senoji religija. Pasidėkavojant protestantizmui, daugelis naujų mokslo idėjų pramušė sau kelią į religijos valstybę. Tik per protestantizmą Vokietijoje šiandien auga laisvamanybė, o Amerikoje istoriška krikščionybė skiepijasi naujosias sociališkas teorijas ir senovines dogmas gramzdi na gilyn. Prancuzijoje protestonizmas netiktai krikščionybę stuma pirmyn, bet ir žylų tikėjimą. Kaip reikia su prasti tą žodį „pirmyn“? Tai reiškia, kad katalikai ir žydai persiima pirmiaus protestonų tikėjimu, paskiaus bando at rasti kelią prie gamtos mokslu ir tampa „bedieviais“.

Amerikoje ir Anglijoje, greta įsikorusių religijų, išaugo da taip vadinamasis religiškas „etiškasis judėjimas“ (Ethical Movement). Čionai religijų dogmas (neklaidingus padavimus) atideda visai į šalį, o bažnyčios atyda atkreipta yra vien tikta ant doros ir draugijos klausimų. Suprantama, kad amerikōnų „etiškais draugovės“ yra visgi siaurai-religiškos. Bet europiečiui jos butų labai įdomios dažinėjus, kad čia apie Dievą mažai tesirūpinama. Etiškečiai išgullo krikščioniską dorą bet ji nenuomaniai remiasi ant materializmo. Tiesa, kad pas juos da mažai blaivios filozofijos; jie į naują žmonių

gyvenimą neįsigilina, esą užteks to jeigu senovės dorą išplėtosia. Tuomi jie ir išsi duoda bestovį nusigrįžę į vakarus, o ne į rytus. Jie už mūšta, kad kiekviena tauta, kiekviena kultura, kiekviens draugijos klėsa ir net kiekvienas individualas (pavienis žmogus) sutveria san naują doros išžiurą. Etiškečiai nori senovišką dorą išplėtot, kurią įvedė atgal keli tūkstančiai metų žydų tikėjimas, o vėliaus krikščionija. O juk pas žydus buvo dorą mergionoms pastovinėti už vartų iš nudavus, buk jos svetimoms mergaitės pagundyti praeint ti tėvą prie svetmoterystė; arba pas krikščionius sudeginti bobelę, aptartą ragana. Kaip tai etiškečiai tokią dorą išplėtos? Šiandien juk tas yra skaitoma už nuodėmę. Siau ra etiškečių dirva ir triušni. Bet jie jau pralaužė religijų dugną. Dienos klausimas yra kada jluš patjis ir tuomi net ir savo prakilnios religijos pamatus pastatys svietui ant išjuokos.

(Toliaus bus).

Vaiždelis.

PARAŠĖ RUPEIKOS VARGAS.

Jisai turėjo jau dvidešimt penktus amžiaus metus, kada pateko į kaimą R. už vaikų mokytoją.

O kas jo nemylėjo? Ir tėvai mylėjo, nes jis kai me buvo visų išmintingiausias vyras ir ant kaimo sueigų jo patarimas sprendė apie visus klausimus, paliečiančius kaimiečių gyvenimą. Aiškus ir sumaningas jo protas gipnotizavo visus.

Ir vaikai jį mylėjo už jo jiems atsidavimą, jie matė, kad jo gyvenimo siekis — išaukleti vaikuose ne gyvenimo bei sąlygų pastumdėlius, bet karžgius į kovą su sąlygomis, bet žmones, mokačius pavergti didelį žmonių priešą — dvasios abejojimą; jo kalbos išmokino vyresnius jo mokinius aiškiai žiurėti į gyvenimo ir gamtos paslaptis, o mažesnius puikiai priėngė prie tų paslapčių supratimo.

Jo tėvai, gana turtingi ūkininkai, dar jam gimnazijoje esant, klėsas becinant, spirte spyrė eiti į kunigus; bet kadangi jisai matė, jog kunigavime nerasių savo dvasios pakakinimo, kadangi suprato, kad negalėsia iškėsti to baisaus apkaustymo, kokiame es ti visi kunigai, — pasiskyrė sau kitokį darbo kelią.

Jisai mylėjo savo tėvynę savą; nekaltėjo apie tai, kaip paprastai daroma, tik savo visasybe reiskė, kad tų žmonių, tarp kurių jisai išaugo, ir kurių vargingas gyvenimas paliko ant jo kratinės skaudų antspaudą, gerovė rupijam labiaus, negu jiems patiems.

Vasaros laike jį užkvietė pas save jo draugas latvis Kuršas, kur tais laikais liejosi žmonių kraujas.

Atsiveikinęs su savo kaimiečiais ir su vaikais, iškelia vo pas draugą, nemislydamas apie tai, kad tenai kiekvienas žmogaus gvybė tiek verta,

kiek laukinio žverio. ... Už miško, netoli jo draugo kaimo, bausų dėjosi atsitikimai: ten teista žmonės, ardyta jų triobos, kapota senius bei vaikus, karstyta vyrus. Žmogudžių — plėšikų boriai savo valdono — caro vardan lankėsi po kaimus, visiems rodė caro tėviškus nagus, jieškojo kaltų be kalčios, ir savo lankymusi privedė žmones prie to, kad jie bėgo nuo myrius baisybių, bėgo nuo savo globėjų į girias-miskus, kur juos kelta ant medžių šakų; sląpstėsi po šiaudus daržinėse, kur jie žudavo liepsnoje; bludo ant savo kiemų, kur juos šaudyta.

Baisu buvo... Žemė verkė ir drebejo: ne galėjo apginti savo vaikų nuo jų kraugerio-valdono atsilankymo.

Jisai išėjo su savo draugu iš miesto; jie mislėjo, kad jų atsiliepimas į caro pasiuntinių vadą pataisys dalykų stovį, kad tie pasiuntiniai supras, ką darą.

Pakely, tai čia, tai ten, voliojosi ant žemės tai sena kaimiečio kepure, tai elgėtos lazda, tai moters skara; žmonės išmėtė bėgdami nuo žmonių medžiotojų.

Pamiškyje, palei Ruininės triobą, rado keliolika lavonų, žmogudžių sušaudytų... Daug rado: žmonių kunus ir kraują; daug rado: ramių ūkininkų kunus — rado gvybę ir myrių, pradžia ir galą.

Ėmėsi tat su draugu prie darbo: atitraukė į šalį, sunėšė į vieną kruvą lavonus; triobos jie surado lopetas ir pradėjo kasti tiems savo broliams-kaimynams kapą. Kiekvienas žemės atmetimas į šalį, kiekvienas žemės trupinelis, judviejų lopetų prikeltas, turėjo savyje tiek daug prakeikimo, kad jisai net dangų pasiekė, nuo tenai gi, taip tamsus ateigos amžių rukas gulėsi sunkiu debesiu ant kraugerio valdono sos to.

Miške surikta: „buntovčiki“! ir net atsigrįžti nespėjo, kaip greta jų dviejų sustojo keli žmogudžiai su gyvuliškais veidais, praradusiais savo žmogaus žymę. Jų dantįs, pasirengę kasti ant pirmo vadovo rankos sumojimo, blizgėjo it šernų iltįs; akis spindėjo ir jose matėsi kraujo pogeidavimas.

Jo draugui, pasipriešiniam, žmogudis išsykio perskėlė kardu galvą; puolė jisai net nesudėjavęs ir myrius pjūtė pasidaugino dar viena nekalta ir ramia auka.

— Kas tu esi? — O kas jus esate? Ar gi jūs jau taip nustojęte žmoniškumo, kad tik ir daužotiesi pō žmones, idant surasti daugiau kraujo, daugiau prigaldyti lavonų, platesnę kraujo upę praleisti, kad net jūsų valdono sostą pasiektų? Kas jus esate? — Rozstrieliat! — suuko vadovas su žverišku veidu.

Tame pat momente iš kelių revolverių švino kulkos įpuolė į jo širdį ir galvą...

... Jo kaime ilgai jo laukta, ilgai jo geidauta ir gal dar šiandieną vaikai laukia savo mokytoją sugrįžtant. O jo nėra ir žinių apie jį į kaimą nebuvo kam suteikti, — ir jo

draugo tėvai, neatsidrasinę eiti judviejų jieškotų, nežionjo kur dingo šiuodu vyrų. ... Tik laikraščiuose buvo rašyta: „Liepos 15 dieną pas kaimą R. kariūmenė mašino „maštininkus. Užmušta ir sužeista 15 žmonių, kitus suimta, kaimą išardyta. Užginta „laidotie užmuštųjų lavonus. „Suimta lavonus belaidančių „du vyrų liko sušaudytu. Ne pasisakė, kas esą“...

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Iš pranešimo Centrališkojo Knugiaus nariai jau žino, kad neseniai Tev. Myl. Dr-stė apturėjo 2000 aritmetikos vadovėlių. Kiekvienas pilnai užsimokėjęs Draugijos narys turi teisę gauti vieną exempliorių to vadovėlio. Bet kadangi reikalai ir visa mūsų Draugijos organizacija pastaruojau laiku taip buvo sunykus, kad nė apie skaitlių gyvuojančių kuopų, nė apie skaitlių narių negalima buvo da sužinoti tose kuopose, tad ir išsiuntinėjimas knygų pagal senus antrašus ir senasskaitlines butų tik bereikalingu apsunkinimu knugiaus ir išleidimu pinigų persiuntinėjimui knygėlių. Todėl šiūomi pakviečiu visų gyvuojančių kuopų viršininkus, idant atsiauktų per organą, paduodam skaitlių sąnarių savo kuopoje ir kuopų katro nors viršiniuko antrašus ant kurių galima butų pasiūsti minetas knygetes. Kaip greitai kuopos tik atsiauks, tuojaus bus pasiūsta joms atsakantis knygų skaitlius. Podraug su šiūomi pranešu kuopoms, jog visi pinigai, jeigu jie yra laikomi kuopų kasose, turi buti pasiūsti naujai išrinktam Centrališkam jam TMD. išdininkui p. Povylaikai, pagal antrašą, paduotai organe.

Tylėjimas senojo Tev. Myl. Dr-ės išdininko p. Kazuno, stato mūsų draugystę į labai nesmagų padėjimą. Ant mano laiško, rašyto p. K. apturėjau atsakymą, paženklinatą 29 diena kovo, kuriame jis rašo: „Pranešu, kad pabaigoje šios savaitės arba kitos prisiųsiu atsaitą T. M. Dr-ės. Aš apgailėstauju, kad išmano priezasties prisidarė tiek nesmagumo dėl T. M. D.“ Toliaus nurodo priezastis, kurių dėlei taip atsitiko, kad jis negalėjęs išpildyti savo pareigų. Nors pažadėtas laikas jau praslinko, tačiau atskaitos iki šiai dienai negavau. Likiu vienok, jog umu laiku ją gausiu, nes sunku daleisti, kad p. Kazunas ir toliaus norėtų Drangystei „daryti nesmagumus“...

Sumanymas, idant laike XXIII SLA. Seimo pašvesti kelis pašnekėsius sutvarkymui mūsų draugystės reikalų, negalima nepripažinti nepraktišku. Rods, tai greičiausias ir gal vienatinis budas sutvarkymo mūsų reikalų. Jei gu tie pašnekėsiai ir nepriestvų prie galutinės tvarkos, tai visgi iš jų galima tikėtis nemažai naudos.

Todėl, susilaukus patarimo tam sumanymui, šiūomi pakviečiu T. M. Dr-ės, idant jos suteiktų atskirus palindijimus

delegatams į XXIII-jį S. L. A. Seimą, jeigu tik tie delegatai yra nariais ir Tėv. Myl. Draugystės.

Kartu su palindijimais (mandatais) lai kuopos teiksis paduoti ir savo sumanymus kurie pagal jų nuomonę galėtų atnešti naudą Tėv. Myl. Draugystei.

B. K. Balovičia.

Laiškai i Redakcija.

G. R.

Perskaičiau „V-ėje“, kad Cleelum, Wash, tautiečio pečių, dinamitas sprogdamas padarė nelaimę. Pasirodo, kad mūsų vientaučiai angleksiai da labai menkai žino, kaip reikia su dinamitu apseit, kad norėdami „atsildyt“, pameta be niekur nieko į pečių. — Jeigu yra kada reikalas dinamitą pašildyt, tai reikia jį šildyti karštame vandeny ir tai ne stuboje, bet lauke. Reikia laikyt įmerkus, kol pradeda minkstėti; vanduo gali buti tiek karštas, kiek ranka liuosai pakėčia. Ir vandeny dinamitas gali sprogti, jeigu vanduo bus verdantis.

Scallietis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Ant galo дума dar sutepė savo rankas judosystės krauju, išduodama valdziai savo sąnarius delei jų revoliucijinių darbų. Ilgai ėjosi ginčai už vieną atstovą nu Samaros gub., M. Koliubiakiną, kuris buk 1906 laike Samaroje į žmones kurstančią kalbą. Juodašimčiai ir spaliniškai reikalavo už tai Koliubiakiną iš dumos pašalint. Saujalė socialdemokratų, demokratai ir keletas esančių dumoj „darbiečių“ bei radikalių, žinodami, kad toks „pašalinimas“ reiskia išdavimą į policijos nagus, tam priešinosi. Pakol atstovas dar dumoje, valdzia neturi tiesos persekiot. Nors tą parlamentarišką protį da valdzia guodoja. Bet kol valdzia nediršo, tą atliko pati дума: jos išrinktoji komisija pripažino reikalingu Koliubiakiną iš dumos pašalinti, o senatas su džiaugsmu tą pavirtino. Judosystė atlikta ir дума dar vieną liaudies prakeikimą laimėjo.

Iš Pendžo praneša apie pabėgimą iš kalėjimo politiškujų. Bet pabėgimas turėjo nelaimingą užbaigą. Vieniolika politiškujų užpuolo ant sargų ir du jų užmušė. Paskui jie metė keletą bombų ir pasidarius suirutei, pabėgo. Paskui juos pasileido sargai vytiš ir šaudyt. Nušovė aštuonius žmones.

Petrapileje pasimirė generalas Linevičius, garsus vadovas armijos ruso-japoniškoje karėje ir artimas caro Mikalojaus adjutantas.

Tai buvo vdtutiniskaz žmogus; kiti tvirtino, jog jis Mandžurijoje net šitokią špōsą iškirtes valdziai: kada iškilo garsusis spalinio visuotinas streikas ir per keles dienas nebe parėjo į Mandžuriją jokių iš Petrapilės žinių, tuometarpu kazi iš kur paėjo paskalas, kad revoliucionieriai už

valdė sostapilė, suėmė carą ir ir apšaukė respubliką. Tą Linevičius išgirdęs, buk iškilmingai savo legijonams ir apreiškė: „tarnavau ne carui, bet žmonėms. Todėl ir šandien aš pasilieku ištikimas liaudei. Tegyvuoją respubliką!“ Nežinia, gal tai anekdotas. Bet Linevičius vistiek potam buvo nuo kariumenės atšalintas.

Prieš išvažinėjimą ant velykinių vakacijų, duma užtvirtino samatą pinigų ant užlaikymo dvasiškijos. Ta suma siekia 29.739.152 rublių. Dešimtyje dar įnešė, kad atėinančiuose imant naujokus į kariumenę reikią palikti žydus, nes jie tik platiną revoliucijos dvasią tarpe kareivių. To vietoj, juodašimčiai norėtų, kad žydai pinigais mokėtų į kariumenės išdą po 500 rub. nuo kiekvieno jaunikačio.

Caro pati balandžio 20 d. išvažiavusi į vienuolyną. Tas vienuolynas stovi netoli Rybinsko ir vadinasi „Amžina Tyla“. Carienė ten gydysiantis nuo nervų ligos, kuri netoli esanti beprotystės.

Tarp kaimiečių revol. judėjimas nemazta. Voronečiuje policija sukaitusi darbuojasi beareštuodama ir darydama kratas, iš priezasties atidengimo slaptos kaimiečių organizacijos — „Ukininkų Brolija“. Sodžiuje Jabločnoje, netoliesia Korotojako, susekta skaitlingas revoliucijinio komiteto skyrius. Konfiskavo ju raštus ir antspaudą; prieg tam suėmė daugelį kaimiečių ir jų mokytoją. Kaime Griady, Poriečiaus paviete, būris kaimiečių iš kokio 300 ypatų, vyrų ir moterų, apsiginklavę smagais išvaikė valsčiaus viršaitį, kurs buvo atvažiavęs išparduoti vie no ukininko daiktus, už nemokėjimą duonės.

Finlendijos parlamentas, caro paliepinu jau išsiskirstė. Bet jis paliko užpakaly savęs prakilnius pėdsakus, kurie liudija finų revoliucijoniškumą ir rupinimąsi liaudies gerove — jis paskyrė nemažą sumą pinigų tūlai literatiškai draugovei, kuri atsidėkavodama parlamentui pasizadėjo pagaminti puikų vertimą ir išleidimą finų kalboje Markso veikalo „Kapitalas!“

Prie visko ką iš Rusijos šią savaitę pranešame, galima da pridurti, kad pas vieną anglų firmą Rusija apsteliavusi penkis šarvuočius (kariškus laivus), kurie busią daug didesni, negu Anglijos milžinas-laivas „Drednaut“!...

Ispanija. Kaip rašėm kitoje vietoj, Barcelionos teismas pasmerkė „anarkistą“ Rull ir keletą kitų gana sunkiai bausmei, idant sunkiai pabauginti bombų vartotojus. Vie nok dabar išėjo aikštėn šlykšti valdžios pasalybė. Mat pasirodė, kad pasmerktasis Rull yra visai ne anarkistas, bet gubernatoriaus apmokamas provokatorius. Jį valdžia var-tojo, kaip įrankį darymui be tvarkės darbo organizacijose, o ypatingai viešuose susirinkimuose ar demonstracijose, kurios Ispanijoje labai tankiai būna darbininkų daromos. To dėl ir ant karaliaus „pasikėsinimas anais metais buvo pa-

čios policijos subabikuotas, gali but ir su karaliaus žinia. Bombą metus, Rullas nespejo pabėgti: jį sugrobė tukstančiai rankų ištikimų valdžiai piliečių ir su pasibiaurėjimu padavė provokatorių į teismo rankas. Dalykas buvo taip viešas, kad valdžia negalėjo užgniaužti ir ant galo jį pasmerkė.

IŠ AMERIKOS

Padukė vėstulos.

Balandžio 24 d. prancšė telegramai pasibaisėtinai žinias iš valstijų Luizijanos, Missisipi ir Alabamos, kur čielą pusė paros slautė vėtros ir netiką pridare visokios blėdies, bet dar išmušė apie 100 ir suėdė visokias būdais apie 200 žmonių. Luizijanoje išgriovė keletą nedidelių miestelių. Bergene nunešė visą frankinį nuo rėlių, o Albertvillej, Ala. sugriovė didelį medvilnės pabirką ir sukriušė viską, kas tik gyvas ten buvo. Nukentėję daugiausiai negrai.

Darbo organizacijų protestai.

Neseniai buvo rašyta, kad Augščiausias Teismas pradėjo tremti darbo sanjungas (unijas), pasiremdamas ant savo išvedžiojimų, kad darbo unijos esą tie patys trustai, prieš kuriuos dabar Ruzveltas ir visamūsų valdžia taip nepasekmingai kovoja. Ypatingai teismas norėjo išmušti darbininkams iš rankų vieną galingą ginklą, butent boikoto tiesas prieš tuos pramoninkus, kurie neori pripažinti darbo unijų. Prieš tokį Augščiausio Teismo pasikėsinimą dabar po visus Amerikos didžiuosius miestus, visos darbo sanjungos energiška protestuoja ir grumoją valdžiai sutversią savo politiška partija, jeigu unijų neiskirs nuo trustų. Mat trustai yra biznio reikalas, o unijos yra darbininkų susigėlbėjimas.

Kasyklių darbai vėl prasidėjo.

Šią savaitę vėlį grįžo prie darbo kietųjų anglų apie 200.000 anglekasių, kurie su darb-daviais susitaikė ir padarė kontraktą ant dvejų ateinančių metų. Dirbs už tą pačią mokesčių.

Iš nusizūdėlių statistikos.

Prabėgusiuose metuose Amerikoje atėmė sau gyvastį 10.782 žmonės, tai yra po 30 ypatų ant dienos Brangi kapitalo civilizacija!

Mokyklėse restoranai.

Cincinnati, Ohio. miesto mokyklose įtaisė valgytuves, kur atėję kudikiai nedavalgė arba pietų laiku gauna už 2 centu iki sočiai pavalgyt.

Ko milijonieria baidosi!

Praneša laikraščiai, kad mūsų arci-milijonierius Rockefeller įsitaisęs apie save ypatingą sargybą. Įdomu matyt, sako laikraščiai, kaip velykų dievmaldystės laiku, apie sotų Rockefellerį stovėjo apstoje šeši samdyti detektvai. Ko mūsų turčiai baidosi? Supranta ma, kad alkanųjų, kurių mūsų spaudos ir kunigėlių saldus žodžiai nepasotina.

Caro agentas negauna pinigų.

Ir vėlį po Amerikos padanges pasirodė garsus slovanofilas, Arturas Čerep-Spi-

ridovičius, kurs anais metais bastėsi po visas rusų, lenkų ir lietuvių kolonijas, su tikslu „suvienyti“. Lietuviai gal pamena, kad minėtas Spiridovičius prisizino esąs mūsų vienuolynų, ir net Did. Kunig. Olgėrdo ainu. Dabar mūsų milžinų „ainis“ jau nebe su vienybės misija čia pasirodė, dabar jieško paskolint carui nuo Amerikos kapitalistų pinigų. Ir visai nedaugelio, nes 500.000.000 rublių! Tačiau, o vai! niekas mūsų „vienuolynų“ nenori duot.

Lenkų miestelis sudėgė

Oak Hill, Mich., nedidelis miestelis ir beveik vienų lenkų apgyventas, pavirto į pelenus. Balandžio 17 d. užsidegė valgomoji Goslinovskio-krautuvė ir gaisras nušlavė namus vie uą po kito. Sudėgė iš viso 42 namai. Iš ko ugnis kilo, nežinia. Tačiau sakoma, kad tula motina buvusi padavusi vaikams pasibovyt dėžutę su degtukais...

IŠ VISUR.

Ispanijos anarkistų byla.

Barcelionoje teismas užbaigė nagrinėti garsingą 9-nių anarkistų bylą. Juos kaltino už neseniai bandytą, bet nepavykusį pasikėsinimą ant gyvasties Ispanijos karaliaus Alfonso ir už mėtymą bombų į vairiais laikais. Tris apkaltintuosius: du broliu Rull ir Quaralto pasmerkė nužudymui; keturius įvairiems laikams kalėjimo: vienam Rull 17-kaimėtu, Tril—dvidešimts keturiems, Trigueros — 14 kai ir Bргуet—4 mėnesiams. Du iš teismo. Po teismo, ant Angelo plečiaus rado da tris bombas.

Lenkijoje verda smarki kova.

Radomiuje per paskutines dvi savaites užmušta 11 policijantų ir penki šuipai. Tarpe policijos kritusiųjų taru yra ir žandarų rotmistras Michailov. Taip dalykams einant, valdžia pasiuntė į Radomį iš Varšavos čielą gaują agentų, kurie su vietinės policijos ir kareivių pagelba suėmė apie 500 žmonių. Kadangi kalėjimai kupinai jau nuo seniai prikimšti revoliucijos kankiniais, tai suimtuosius bruka į tuščius vagonus ant geležinkelio ir ten juos ginkluoti kareiviai ant laukų sergi. Suimtuosius žmones, beveik kiekvieną iš jų barbariška kankina. Kvočia vis kad išduotų daugiau revoliucionierių. Įėjo madon šioks kvotimo budas: pusiau nuogai nurėdo, užgula ant galvos ir ant kojų, ir tada gumine pastarunka muša. Kvotėjas sėdi ir užrašo pripažinimus. Taip kvočia vyrus ir moteris. Augščiau minėti nudėtieji policionai krito nuo rankos „Polska Partja Socjalistyczna“.

Ir Italijos moteris bruzda.

Laikraščiai praneša, kad šiomis dienomis, nuo balandžio 23 iki 30, yra laikomas Ryme, visos Italijos moterų kongresas, tai yra skaitlingas, visuomeniškas suvažiavimas. Garbės prezidentė išarinkta kunigėškė Leticija Aostaitė. Taigi kongresą vedą buržujai.

Išspiovė popiežiaus komuniją.

Balandžio 19 d. pas Rymo popiežių buvo atilankę daugelis svečių. Visi svečiai buvo per kokią nors augštą ypatą rekomenduoti ir tiktai ištikimus žmones katalikų galva teprisileidžia. Bet šiūom kartu štai kas atsitiko. Atlaikęs savo koplyčioje velykines pamaldas, prie kurių buvo prileista 200 svečių, daugiausiai sveitintaučių, popiežius pradėjo dalint visiems svečiams komuniją ir... o pasibiaurėjimas! patėmijo, kad vienas ponas ir dvi ponios išspiovė komuniją ant žemės. Tuojaus „šventvagius“ išvarė iš koplyčios ir suėmė. Ištyrus pasirodė, kad tai yra Vienos (Vindabonos) universiteto profesorius Feilbogen su savo motere ir svaime. Jie pasisakė esą žydai ir netikiai, kad šmotely plotkos butų Dievas. Popiežius taip užsirusino, kad net verkė. Viso Rymo katalikai pasipiktino ir reikalauja pašalinti Austrijos ambasadorių, kurs davė profesoriumi rekomendaciją pas popiežių.

Anglijos budavinkų krizis.

Londono laivinyčiose parėjo didelis krizis. Šausio mėnesį paketinus numušti algas, išėjo į streiką visi darbininkai. „Laivų Statymo Draugovė“ apskelbė darbininkams ultimatumą, jeigu negrįšią prie darbo iki balandžio 15, tai ji uždarysianti darbavietes. Ta diena atėjo ir streikieriai grįžti nē nemislijo. Todėl balandžio 24 d. draugovė apskelbė lokautą. Daugelį tukstančių žmonių tss lokautas įtraukia į bedarbę.

Pasikėsinimas ant prezidento.

Respublikoje Gvatemala grumzdžia sumišimai. Valdžia pastebėjo, kad tarpe moksleivių yra susiorganizavę revoliucijos rateliai, ir pradėjo mokyklas persekiot. Už tai ir moksleiviai nelieka skoloje. Anądien buvo sujudinta visa sostapilė drąsum pasikėsinimu ant respublikos prezidento Kabrero: einant jam į liaudies palocių užpuolė keletas jaunu vyrų ir emė į prezidentą šaudyt. Policija greitai sušoko ir suėmė užpuolikus, kurie tik vieną pirštą tespėjo prezidentui nušauti. Suimtieji, visi studentai.

Peterburge suokalbis.

Į Berlyną praneša iš Petrapilės apie suėmimą netoli 200 žmonių, tarpe tų suimtas ir įžymus gydytojas Frenkel. Suimtieji daugiausiai paeina iš augštesnių luomų, inteligencijos, studentų ir apsišvie tusių darbininkų. Juos visus suriša į neseniai atidengtą didelę organizaciją, kuri dariesi kokį tai milžinišką suokalbį prieš valdžią.— Suokalbių dienos Rusijoje mant dar nepraėjo.

Policijos visasvietinė kalba.

Rusų laikraštis „Novoje Vremia“ rašo, kad prancuzų valdžia sumanusi suartinti visų tautų policiją į vieną ryšį ir išrasti kokią vieną kalbą, kuri da platesnei visuomenei ne suprantama. Tokia policijos brolybė esanti butinai reikalinga ir neišvengtina gaudymui visokių piktadėjų, kaip politišku taip ir kriminalistų.

Jeigu tam laikraščiu tikėt, tai prancuzų policija jau nusprendusi priimti Esperanto išrastąją kalbą, kuri dabar vis eina garsyn ir tiekama vieton visasvietinės kalbos.

Nerimavimai Kintuose.

Pekine susekta didelė konspiracija prieš valdžią ir areštuota apie 100 ypatų, kaltinamų revoliucijos darbuose. Daugelis iš suimtųjų kinų yra mokinęs užsieniuose, persiemę Entropos kultura, o keturi net augšti valdininkai. Tuom pat laiku buvo teisti septyni telegrafo viršininkai, kuriuos kaltina, buk jie pardavę svetimos šalims gana svarbius valdžios dokumentus. Juos visus pasmerkė, pirmiaus be pasigailėjimo išplakti per kojų padus sausomis jaučio gislomis, o paskiaus ant viso gyvenimo pristatyti prie sunkių darbų. Po to Pekine revoliucijos šalininkai apskelbė valdžiai kerštą ir emė deginti jos įstaigas.

Iš lietuvisku dirvu Amerikoje

New Haven, Conn. Darbų klausimas nē trupučiu nepasigerino, daugybės žmonių be darbo dėjuoja.

Balandžio 19 d. vietinė I.S.S. kuopelė parengė prakalbas, su dainomis ir deklemacijomis. Žmonių nepėdaug prisirinko. Kalbėjo vyras nuo vietinės anglų soc. partijos; jo kalba aiški, visiems suprantamai nurodė, iš kur parėjo Amerikoje krizis ir kaip reikėtų jį panaikint. Pabaigus jam kalbėt, lietuvių orkestra žaidė tris marselietės; M. Paukščiūtė deklė mavo eiles „Į kovą“, E. Savickiūtė „Mēs eisim mokslo keliais“, A. Daukščiūtė „Amerikos republikonų šauksmas.“ Taipgi M. ir E. Savickiūtės puikiai padainavo: „Persiskyrimas su tėvyne“ ir „Sukelkime kovą.“ Paskiaus kalbėjo šie: drg. Leukevičius — aiškino socializmo programą ir kvietė rašyti į soc. partiją; drg. Stankevičius iš Hartfordo — aiškino 10 Dievo prisakymų ir drg. Maizeris — aiškino velykų šventę ir ką ji mums atnešė.

M. G. Paukščiūtė.

Maspeth, L. I. Nežinia dėl ko apielinkių tautiečiai mažai atkreipia atydos ant Maspetho kurs yra nemaža Didžiojo New Yorko dalis, ir vienas iš gražiausių bei sveikiausių New Yorko ir Brooklyno priemėščių. Nėra čia didelių pabrikų ir už tat miestelis nėra aprukęs ir oras yra grynas ir sveikas. Sujungtas yra su visais New Yorko ir Brooklyno stritkariais ir už 5 c. galima abejur nuvažiuot. Namai ir visas pragyvenimas čia pigesni. Tą suprazdami, daugybė New Yorko ir Brooklyno biznierių gyvena Maspeth; nes jie apskaito, kad šitai geriaus: kād ir moka važinedami ant stritkarių, jiems trigubai atsimuša kvatierų ir pragyvenimo pigumas. Prieg tam turi sveikiausį ir gryniausį orą. Žemė pirtkė čionai dešimtį sykių pigiau, negu New Yorke ir Brooklyne:

kur tenai moka po kelis arba ir kelias dešimtis tukstančių, tai Maspeth gali paimt už 4—500 dol. Bet taip pigiai jau neilgai bus; mat baigia iš New Yorko į Long Island tiltą vest, o užbaigus tunelį po vandeniu, žemė pašoks kainoje.

Todėl šių apielinkių lietuviams reikėtų pasinaudoti, kol dar ne vėlu! Kurie turite kiek atliekamų pinigų, pirkite Maspeth žemės sklypelius, o uždirbsitė dvigubai. Nors pačiame Maspeth pabrikų nėra, bet daugybė jų yra po apielinkes, kur nuveina darbininkai pėsti. Tverissi Maspeth ir lietuviska parapija, kurią rėdo kun. N. Petkus. Žadama ir bažnyčią statyt.

Maspeth jau yra keletas lietuviskų krautuvijų su įvairiais prekiais. Truksta gero rubų siuvėjo. Kad geras rubų siuvėjas atidengtų Maspeth dirbtuvę, ištisų turėtų darbo, nes Maspeth daugiausiai apgyventas lietuvių ir lenkų, kurie prie savoju kreiptųsi.

Taipgi nėra ligišiolai da mesos krautuvės (bučernios), o dabar yra proga lietuviui nupirkti, nes vokiecis Kruppas prduoda savo bučernią su visais namais ir reikalingais prietaisiais. Bučernia geris vietoj ir nupirkimo išlygos labai lengvos: reikia tik dalį įnešt pagal sukalbėjimo, o kitus galima dalimis išmokėt. Jis dėlto parduoda, kad čia gyvena lietuviai ir lenkai, o tie nemoka vokiškai, nei jis su jais susišueka.

Todėl mieli tautiečiai pasinaudokite!

Tautietis.

Meiles idilija.

Giesmė sparnuota mano, Toli Tave nuneš! Žinau tau lomoj Gongė.*), Kampelį mielą aš.

Palus ten sodas kvapia! Menulis spinduliuoja; Lelijos tenai laukia Troškiai sesers brunios;

Dangun pijonkos žiuri, Ir šnipščias su juokais: Sakmes ten rožės sako, Balsais švelniais—jautriais.

Meliliai protingai veizi, Gazelė patyloms... Ir žvaigždės prisiklauso Upės šventoms bangoms.

Tenai mums prisiglausti Prie palmos išdidžios, Vargus žemės užmiršti— Begalios ir skaudžios...

Versta iš vokiško K. Vidikas.

*) Gang — upė Indijos, lai koma vietinių žmonių už šventą.

Neikie!

Neikie už tojo, mano sesele, Kursai alkūnėms šluosto tik barą, — Kurs bijo imti rankos knygele, — Tu nematysi pas jįjį gerą. Jisai nemoka rašto skaityti, Jis pats nežino, iš kokio krašto, — Ir tavo laisvę ims ans varžyti, Budams pats tamšus, pobudžio prajisai suvytes, galva išpurtus, [sto. Degtinės valdžioj jo pas'elgimai; Nenori šviesos, tiki į burtus, Baisus jam žmonių susirinkimai. Neikie už tokio, mano sesele, Pavirs į naktį tavo dieneles: Tokiam tik duokie savo rankele, Kurs yra draugu gražios knygelės. Angleka sis.Sunus.

Pazvelgus atgal.

SOCJOLIŠKAS ROMANAS

Eduardo Bellamy.

VERTĖ

Pranas Siulelis.

(Tas).

— Aš niekuomet negaliu sau įsivaizdinti, kaip tai jūsų laikų muzikos mylėtojai, kurie be jos negalėjo gyventi, kentė tokį senovinį būdą muzikos ir užganėdinimo savo dvasios jausmus, — patėmijo Judita. — Iš tiesų, gera muzika, rodė jūsų laikuose nebūvo prieinama minims, ir ją galėjo gėrėtis tikta išrinktieji luomai; ir tai ne visuomet kada panorėdavo bei visuomet reikėjo muzikos įieškoti, vargti ir didelės išlaidas daryti; ir tai tik ant trumpo laiko gaudavo išgirsti. Paimkim jūsų koncertus ir operas! Ar gi tai ne baisus dalykas budavo, jeigu dėl vienos ar dviejų muzikalų pjesių, kurias jūs norėjote išgirsti, reikdavo sėdėti teatruose ištisas valandas ir klausyti tą, kas jums visai nepatinka! Laikę pietų, pavyzdin, galima praleisti valgius, kurių nemėgsti. Kas gi panorėtu pietuoti, nors jis kas žin kaip būtų alkaniausias, jeigu jam būtų verčiama valgyt viską, kas tik yra paduodama ant stalo? O aš esu persitikrinusi, kad žmogaus girdėjimas taip lygiai yra jautrus, kaip ir skonis. Man rodos, kad jūsų laikų žmonės dėlto nesirūpino išbulinti dailę ir muziką, kad jie buvo labai įbauginti nuo senovės toms sunkenybėms, priekurių prisėdavo muzikos pasiklausyti.

— Taip, — atsakiau aš, — daugumai iš mūsų tik tokiu keliu ir tokia muzika tebuvo pasiekiamas, arba gi ir visiškai jokios nebuvo gaunama.

— Taigi, — patėmijo Judita, — gerai apie tai pagalvojus, visai neatrodo keistu, kad jūsų laikų žmonės nesizingėdavo muziką. Beabejonės, jeigu taip sunkiai muzika buvo gaunama ir da tokia šurkšti, aš pati bučiau jos pradėjusi neapkęst.

— Ar aš teisingai tamistos žodžius supratau, — paklausiau aš, — kad šitas jūsų muzikos programos apsklembia ant visų dvidešimties keturių paros valandų? Bent tai galima spėti ir iš programos; bet kas gi panorėtas klausytis muziką pusianaktį ir iš ryto? — O, daugelis, atsakė Judita. — Visose valandose yra ką nors veikiantis žmonės; bet jeigu kitiems muzika ir būtų nereikalinga, tai ji yra skiriama kenčiantiems nemigos liga, šiaip jau ligoniams ir mirštantiems. Visi mūsų miegamieji kabariai yra aprupinti telefonais ir su jų pagalba kiekvienas negalintis užnagiti gali pasinaudoti muzika tokia, kokia atsakėjo tuom laikiniam padėjimui arba upui.

— Ir mano kambary yra tokia prietaisai? — Žinoma, ir kaip aš nedasiprotėjau pasakyti jums apie tai dar vakare. Bet šiandien esu parodys jums tą prietaisą prieš guliant, ir aš esu persitikrinus, kad su muzikos pagalba jūs įstengsite suvaldyti visokius nesmagius jausmus, jeigu jie pradėtų vėl jus kankyt.

Vakare dr. Lit klausinėjo mus, kaip mums patiko pasivaikščiojimas ir kaip man išrodė šiandieninės krautuvės; pašnekėsis traukėsi ilgai; sulygindami paviršium devynioliktojo ir dvidešimtojo šimtmečių sąlygas, mes perėjome prie klausimo apie turto pavaldėjimą (perėjimą nuo tėvų vaikams ir tt).

— Man rodos, — patėmijau aš, — kad pas jus turto pavaldėjimas yra uždrautas?

— Priešingai, — įsiai atsakė, — palikti kam nors turtą nieks nekliudo. Jūs patys apie tai persitikrinste, kuomet arčiau pasipažinsite su mumis; pastebėsite, kad dabar ypatinga laisvė yra mažiau aprašė žiuota ir suvaržyta negu jūsų laikuose. Suprantama, mūsų įstatymai reikalauja, kad kiekvienas tarnautų tautai per tam tikrą laiko trukę; ir per tai jau jis užsipelno nuo tautos pensija, užuot kaip pas jus buvo, kad leisdavo žmogui pasirinkti, ką nori: dirbt, vogt ar badaut. Išimant tik šita vieną pamatinį įstatymą, kuris ištikrųjų yra niekas kitas, kaip tik susitaikymas su gamtos įstatymu — prisakymu, duotu rojuje. — kuris mat prie visų žmonių yra lygiai pritaikomas, daugiam mūsų visuomeniškas surūdimas niekame kitame neturi nė šešėlio prievartos; mūsų gyvenimas užveria visiškai laisvą veiklumą, pritaikintą išmintingomis išlygomis prie gamtos įstatymų. Klausimas apie pavaldėjimą išsiaiškina labai lengvai. Tamista jau žinote, kad tauta yra vienintėliu kapitalistu ir valdytoju nejudinamojo tautos turto, tai yra žemės, pabirų, namų ir kitko. Tad iš to jau aišku, kad pavienio žmogaus savastis apsirubežiuoja; jis teturi metinį kreditą prie tautos turto, apie ką jau pirmiau ir kalbėjome, ir tą, ką iš to kredito sau nusiperka, kaip va: rakandus, gražumynus, naminės ukės ir kitus reikalingus daiktus. Kiekvieno žmogaus kreditas, panašiai kaip ir jūsų laikuose budavo su metine pensija, pasibaigia su jo mirtim; kas esti jo kredite, iš to paskiria tam tikrą sumą ant jo šermentų, o fikusių dalį prijungia prie tautos turto. Bet savo turtą, tai yra igtąjį ir pirktąjį su pagalba kredito, jie gali ir palieka kam tik nori.

— Gerai. Bet laikui bėgant ir einant palaikams nuo tėvų vaikams, nuo šių vėl vaikams, ir vis pasidauginant, argi nesuanga vienoje rankose didelė turtai, skaitlingos gyvulių bandos, ir argi tas neatliepia ant kitų piliečių? Ar gi neatsiranda tarpe žmonių, jų sąlygose, nelygybės? — paklausiau aš.

— O, tas dalykas pas mus išsiriša labai lengvu būdu, — atsakė jis. — Prie dabartinio draugijos surūdimy visoks susikuopimas privatiškos nuosavybės tampa jungu, kaip greit jis pereina reikalingo kamforto (ištaigumo) ribas. Jūsų laikuose tas skaitėsi turtingu, kuris užkraudavo savo namą auksiniais ir sidabriniais daiktais, retos brangenybės farforu, brangiais rakandais ir tam panašiais dalykais, nes tas viskas turėjo pinigiską vertę ir kiekvienoje valandoje galėjo būti apverstas į pinigus. Dabar kiekvienas žmogus, kuriam keletas giminių mirdami paliktų savo palaikus, sukrautus baldus nuo seniai numirusių žmonių, taptų patsai nelaimingu. Todėl, kad tų daiktų nėra kam parduoti, jie gali turėti vertę tik ant tiek, ant kiek jie ištikrųjų yra reikalingi, arba savo gražumu suteikia smagumą. Iš kitos pusės, kadangi jo pelnas pasilieka vistiek toks pat, tai ir prisieiti visą savo kreditą arba uždarbį ant nusamdymo ruimo sukravimui tų daiktų ir ant apmokėjimo tiems, kas apsimtų juos tvarkoje užlaikyt. Pilnai galite tikėti, kad toksai turtų pavaldėjimas pasistengtų ku greičiausiai visus tuos daiktus išdalinti savo pažįstamiems, todėl kad valdymas tais daiktais jį labiau nubiendnis. Bet ir jo draugai, nė vienas nepaimitų daugiau, kiek jis turi vietos tuos daiktus padėt ir laiko prižiūrēt. Iš to jūs matote, kad bereikalingas uždraudimas pavaldėti turtus, su tikslu perspėti didesnę susitaupinimą. Kiekvienam piliečiui lieka ant valios pačiam prižiūrėti tai, idant jis nebutų perdang apsunktas ypatinga savastimi; todėl paprastai atsitinka, kad giminės atsisako nuo tiesų ant didesnės dalies velionio palaikų, pasilikdami sau tik kai kuriuos daiktus. Likusį turtą pasiima tauta ir vėl pavaldėja tai, kas turi vertę, į abelą turtą.

— Jūs priminėte apie mokesčių už prižiūrėjimą namų tvarkos arba liubos, — tariu aš; — tas priveda mane prie klausimo, kurį aš jau seniai rengiau si jums užduot. Kaip gi jūs nutarėte apie naminis tarnus? Kas gi panorėtas buti nors kieno tarnu tokioje draugijoje, kur visi yra tarp savęs lygūs? Jau ir mūsų ponioms sunku buvo rasti tarnaites, kuomet nebuvo lygybės. Kas gi pas jus atlieka naminį darbą? — užklausiau aš.

— Tokio darbo visai nėra pas mus. — tarė misis Lit, — prie kurios aš kreipiausi su tuomi klausim.

— Skalbinas pas mus atsilieka visuomeniškoje skalbinyčiose nepaprastai pigiai, o valgis yra gaminamas visuomeniškoje virtuvėse. Darbas ir visko pataisymas, ką mes nešiojame, taip gi yra atliekamas visuomeniškoje dirbtuvėse. Elektriškai suteikia mums reikalingą šilumą ir šviesą. Mes pasirenkam namus ne didesnius tokių, kokių mums reikia, ir mebliuojame inos taip, kad jų užlaikymas tvarkoje reikalautų kuomažiausiai triuso; tarnai mums visiškai nereikalingi.

— Mat jūsų laikuose, — tarė mr. Lit, — neturtingieji gyventojų luomai buvo taip skaitlingi, kad jūsų didžturčiai ir labiau pasiturintieji galėdavot suversti visokios rūšies sunkius ir nesmagius darbus ant tų laisvų baudžiauninkų; ir dėl to tai jūs visiškai negalvodavote apie išradimą tokių būdų, kuriais galima būtų prašalinti tarnų reikalingumą. Bet dabar, kuomet visi pakaleiniai atlieka visokeriopus rūšies darbą, reikalingą draugijai, Kiekvienas žmogus stengiasi surasti būdą, kaip palengvinti kiekvieną sunkų darbą. Tuomi jis stengiasi ne tik visuomenei, bet ir sau patarnauti. Ir tas labai pastumėję pirmyn visokius išradimus darbo srytyje, idant sutaupti laiką ir žmogaus spēkas, taipgi idant kiekvieną darbą padaryti lengviu ir smagum, ir kad su *minimum* (kuomažiausiai) darbu pagaminti *maksimum* (kuodidžiausiai) vaisių, smagumą-kamfortą. Prie kurių nors ypatingų darbų, paveikslan: mazgojimo ir valymo, arba laike ligos katro nors iš šeiminys narių, mes visuomet gauname pagalbą nuo suorganizotosios darbo armijos, apie kurią anądien kalbėjome.

— Bet kokių būdų jūs apmokate tiems pagelbinkams, neturėdami pinigų?

— Žinoma, mes mokame ne jiems, bet tautai. Jų patarnaviną galima gauti tikta kreipiantis į tam tikrą biurą; iš tenai atsiunčia talkininkus ir paskui išbraukia tam tikrą sumą iš kredito kortelės tojo, katras to reikalau.

— Kokių rojum dabar turi išrodyti moterims pasaulis! — sušukau aš. — Mano laikuose net turtas ir neaprubežiuotas tarnų skaitlius neišgelbėdavo jas nuo naminų rūpesčių, tuomet kaip moteris vidutiniškai pasilaikančių ir biednesnių luomų gyvendavo ir mirdavo tų rūpesnių kankintinėmis.

— Taip, — tarė misis Lit, — aš šį-tą skaičiau apie tai ir persitikrinau, kad nors kažki kaip bloga buvo vyrams jūsų laikuose, vis gi jie buvo laimingesni už savo motinas ir pačias.

— Platūs tautos pečiai, — tarė daktaras Lit, — pakelia, tartum plunksną, sunkenybę, sloginusią sprandus moterų jūsų laikuose. Jų vargai, kaip ir kitų (Toliaus bus).

Kaip valstiečiai kovoja uz zeme ir laisve.

IŠ RUSIŠKOS VERTĖ

P. Narvydas.

(Uzbaiga.)

tiečiai ir privedžiojimai nieko gero neatnešė. Todėl žemiečių viršininkas prisakė kazokams ir sargybiniams, kad išvaikytų valstiečius su kancūkais. Bet kazokai ir sargybinais, užuot vaikyti valstiečius, ten pat sukirto žemiečių viršininkui!

Dvarininkai bėga iš savo sodybų ir stengiasi parduot savo žemę. Augštesnėsios klėsos reikalauja nuo valdžios reformų ir laisvės, nurodydamos, kad toliaus taip gyventi nebegalima. Užsienių kapitalistai su nenoru duoda paskolas Rusijos valdžiai dėlto, kad nežino, ar ilgai ji išsilaikys, ir ar sutiks naujos, liuosos Rusijos įsikurus valdžia, tas savo beprotiško pirmėtakuno skolas išmokėti. Mės galėtumėm nurodyti daugelį būdų, kurie aiškiai, pertikrinančiai parodo, kad valstiečių valtis iriasi pirmyn, kad jų pradėta kova su dvarininkais ir valdžia, jau parodo gausius vaisius; ir drąsiai galime tvirtinti, kad jie galitėtis netolimoje ateity ant pergales. Bet mės dabar to nedarysime. Mūsų užduotis užsiveria tame, kad parodyti kokiais būdais, kokiais veiksmais kovoja valstiečiai už žemę ir laisvę.

Pasekmingumas kovos sutartyje.

Mums belieka tik apskatyti, prie kokios sutarties, kaip mano patis valstiečiai, jų kova gali buti pasekmingesnė; prie kokios sutarties galimi streikai prieš dvarininkus, o boikotavimas valdžios ir kova su jais bus ne tuščia pavojinga žaisle, bet baisiu ir galingu ginklu.

Pirmas patarimas, — tai toks, kad visa valstiečių minia, turi buti kiek galint labiau susipratusi; kad jie žinotų, jog jų baisingas, skurdus padėjimas — ne amžinas, kad iš tokio padėjimo yra išėjimas; reikia tik žinoti — kokis.

Antras patarimas — idant kovoje už žemę ir laisvę dalyvautų ne burelis daugiau susipratusių ir drąsių žmonių, ale kiek galint visi, ir šiaip ar taip didžiamioji valstiečių pusė.

Trečias patarimas — idant valstiečiai susitelktų į stiprų draugišką ryšį, kur visi stovėtų kalnu už vieną ir kežnas kad užsistotų už visus.

Ant galo, kktvirtas labai svarbus patarimas, tai — kad valstiečiai ne patis vieni stotų į kovą, bet podraug su kitais pavergtaisiais ir prispaustaisiais, tai yra — *susivieniję su miesto darbininkais*. Kad visą tą pasiekti, valstiečiai štai kokių imasi siekių. Visu pirmu jie rupinasi apie tai, kad kiek galint kožname kaime būtų nors kiek susipratusių valstiečių, kurie padėtų savo draugams išristi klausimus, kur tiesa, kur melas, kur įsikverbė reikalai valstiečių, ir kaip jie gali išeiti iš skurdo ir vergijos į naują liuosą ir laimingą gyvenimą. Tie susipratusioje žmonės sutveria ratelius; rateliai atskirų kaimų per savo atstovus sutveria valsčiuose sanjungas; valstiečių sanjunga susivienija į pavietų, pavietų į gubernijų, o gubernijų sanjunga susideda į vieną „*Visos Rusijos Valstiečių Sanjungą*“. Visos Rusijos Valstiečių atstovai jau du kartus susivažiavo į vieną vietą dėl to, idant susikalbėti tarp savęs, kur ir ką reikia veikti valstiečiams, kad užkariant laisvę ir žemę. Jeigu ta sanjunga išsiplėtos ir sustiprės taip, kaip jos įkurėjai nori, tai ji bus tokia spēka, prieš kurią niekas negalės atspirti. Ji bus valstybėje šeimininkė...

Idant pritraukti prie savo sanjungos kiek galint daugiau narių, susipratusioje valstiečiai štai kokią kelią užsibiežė: aiškina žodžiais sanjunga naudą ir jos reikšmę pasikalbėjimuose su draugais ir pažįstamais; išrašo knygas, laikraščius, lapelius ir tą viską išdalina po žmones, o nemokantiems skaityt, skaito patis ir aiškina; daro mažus susirinkimėlius ir didelius mitingus, ant kurių kalbėtojai iš pačių valstiečių arba pavadinū tyčiomis tam reikalui iš miesto, išrodinėja valstiečiams jų jų skriaudas ir mokina juos teisingai kovoti už savo buvį; į tamsuosius užkampius siunčia pačius išmintinguosius, drąsuosius ir patyrusius žmones, idant apskatinėtų sanjungą, daip seniaus „apaštuolai“ ėjo krikščionybę platindami.

Sutranka.

Vienu žodžiu, suvienijimo valstiečių į vieną draugišką kuną, į vieną dvasę susipratusių armijos, darbas eina po visus Rusijos kraštus, ir ta armija be paliovos veda su savo priešu atkaklią kovą. Kiekvienas valdžios iširimas, kiekviena pergalė, kiekvienas priešo užsileidimas, vis išaina valstiečiams ant naudos, ir jie ta stengiasi panaudot savo prakiliam ir didžiam tikslui.

Idant numalgyti nerimaujančią liaudį, valdžia 17 spalio 1905 m. veidmainiškai pažadėjo sanjungų ir žodžio liuosybę. Ir kas gi pasirodė? Valstiečiai tuojaus tą pradėję naudoti; netrukus pradeda jie daryt daug skaitlingus mitingus, ant kurių kalbasi, ištikro, laisvės žodžiai; bet tas traukėsi neilgai, traukėsi ligtol, pakol veidmaininga valdžia išsigandusi

laisvės, numetė ličyną ir pradėjo nuodinti tą laisvę, persekioti savo piliečius už naudojimą tos pat laisvės, kurią tik ką „aukavo“. Liaudis reikalauja, kad šalį valdytų jos išrinktieji atstovai. Valdžia neva užsileido ir pasirijo sušaukti Valstybės Dumą, kuri buvo tik silpnu šešėliu to, ko reikalavo liaudis. Ir štai, nežiurint ant visų valdžios gudravimų, nežiurint ant to, kad į valstybės dumą valdžia paklojo kelią vienėms juodašimėiams, valstiečiai vistiek mokėjo išrinkti nemažai tokių žmonių, kurie drąsiai ir teisingai aiškino dūmoje apie valstiečių skurdą ir reikalavo jiems duoti žemę ir laisvę. Tada valdžia išvaikė dumą ir apskelbė naujus rinkimus; potam įnyko bausmėms, ištrėtimais, kalėjimais ir kitokiomis priepaudoimis naikinti savo priešus, kovotojus už tautos gerovę. Stropiai ji rengėsi prie naujų rinkimų. Valstiečiai ir gi rengėsi, tik savotiškai. Aštriais mėginimais pamokinti, valstiečiai jau nebeprasikliauja pačia valstybės duma; jie budės ir nepertrauks kovos, apie kurią mės pirmiau kalbėjome, ligtol, pakol ne atsieks pilnos pergales.

Skaitytojau! kas tu butum: žilas artojas, kokiam nors užmirštame kaime, arba jaunas darbininkas iš dailaus dirbtuvių — pabirų miesto; kiemsargis didelio Peterburgo namų, ar tai krovėjas ant Volgos upės krašty, — kas tu butum, vistiek žiurdamas į tą valstiečių kovą, nesakyk, kad tai ne tavo čia dalykas kisties, kad tavo gritelė nuošaliai...

Buvo laikai, kada mūsų tėvynė buvo rami, apsiukus ir mirtina, kaip kapas; kada, sėdžiant savo survely, galėjo žmogus ir nematyti liudies skriaudų, negirdėti užsmaktųjų vaičiojimo. Tas laikas jau praėjo. Kanuolių haubimas, šaudyklų papliupos, vaičios ir dusėvimai sumuštųjų-sukankintųjų žmonių perlenda kiurai tavo gritelės sieną, o priedury jos kraujo liugynai talkšo. Kaip gi tu gali pasilikti ramus? Juk tie žmonės yra ir tau artimi; iš jų yra tavo pati; tarp jų yra tavo vaikai, broliai, seseris. Pamišlyk apie juos, pamišlyk apie save. Tu matai ant kaimyno sodžiaus gaisro pašvaistę. Tu girdi, kaip iš ten ateina rėksmai ir dusavimai? Ar žinai, kame dalykas? Tavo valsčiuje, netoli nuo to kaimo kas ten dedasi. Gal but, kad koks praecivs užmūšė šnipą arba sargybini. Ir ot tai valdžia atmonydama už savo tarną, ir dėl baimės ir pavyzdžio, prisakė uždegti visą kaimą, o niekuom nekaltus gyventojus kankinti be pasigalėjimo. Gali but ir tavo kaimui rytoj bus toks pat likimas. Sudėgins tavo gritelę, užmuš tavo broli, tavo akise girti karcivai išžagins tavo seserį, moterį arba dukterį, o tave priplieks lig mirties ar išsiųs kur-nors į Siberijos taigą. Tavo palaima, tavo buitis, tavo gyvastis — viskas kibo ant plauko, viskas priguli nuo atsitikimo, nuo valdžios sąvalės, nuo begėdiškumo policijanto. Nėra ko tau laukti. Pamišlyk gi pats, ar gali dabar sakyti, kad tavo gritelė stovi nuošaliai? Tu nesaky! Tu negali ir neturi taip sakyti! O jeigu taip, tai apsvarstyk greičiaus, kur tavo draugai, kur priešai; svarstyk ir veik taip, kaip liepia tavo protas ir sauzinė.

Vertėjo prierasas. Ši knygutė surašyta iš rusų valstiečių gyvenimo, ir joje nurodyta dabartinė jų kova su caro valdžia už žemę ir laisvę. Gal ne viskas, kas šioje knygutėje nurodyta, tinka Lietuvos valstiečiams, kurių gyvenimo sąlygos yra kitokios ir kovos būdai šiek-tiek gal skirtesni. Bet mums yra svarbu susipažinti su rusų valstiečių judėjimu. Juk ir Lietuvos valstiečiams galima ir reikia prie jo prisiskaityti. Kas svarbiausia, tai supažindinti su kovos būdais, kokius vartoja rusai valstiečiai; ta kova, kaip Rusijoje, taip ir Lietuvoje trauksis da ilgus metus; ir Lietuvos valstiečiams stovi priešais sunki ir atkakli kova už žemę ir laisvę.

BALADAS.

(Humoreska.)

Prieistoriškam laike, senovė žiloj,
Palmų pavėsyj, tamsioje girioj,
Mūsų proseniai viens kitą vaikėsi,
Už vuodegų nustverti taikėsi.
Ant šakučių sutupja ar pasikabina,
Vuodegas tik raito ir vaikus mokina.
Tarp savęs šnekučiavo ir čiauskėjo.
Džiaugėsi, nes niekas nerupėjo.
Deimantai bei auksas menkniekiu tebuvo —
Pirkto maisto nereikėjo — sudė kas pakliuvo...
Austi nemokėjo, nėgi milą vėlė —
Vieni plaukai smuko, tai kiti zėlė.
Kam tiltus statyti? — jeigu nenaudingi —
Proseniai ir buvė tikrai išmintingi —
Viens medin įlipo, kits už vuodegos,
(Reikalųj verčiant, niekas nerugos).

Ilga virvė vijos ir ore siubavo
Iki kitoj pusėj medj nepagavo.
Ar gi ne stebuklai? — net reikia pagirti;
Nereikėjo plaukti, nė gi valčių irti...
Mainosi buvis sykiu ir laikai, —
Klampynės išdžiusta — lieka tik takai.
Vieną dieną lįja, kitą sniegti; —
Permaina kad stverė, negali pabėgti.
Sako ir prosenius tas pats patiko,
Vuodegos nukrito ir plaukų neliko.
Šaknis rinkę, kad badu nestipti —
Laikas išmokino, kaip prie darbo kibti.
Menkutis.

Vietines zinijs.

— Šia savaitę Albany sena te perėjo bilius apie ilgai eju- sias taisyneš tarpe New Yorko visuomenės su geležinkelių kompanija. Mat kompanija pereitais metais buvo užsima- niusi imti du sykiu po 5 cen- tus nuo važiuojančių iš New Yorko į Coney Island pasi- smogėjimo vietą. Visuomenė tam energiskai priešinosi, o kompanija atkakliai stovėjo ant savo. Čiela vasarą ejo smurta kova. Susimušdavo ant karų keleiviai su konduk- toriais; kompanijos samdyta policija, nenorinčius du sykiu mokėti žmones išsivaidydavo, kaip gručekus, laukan. Kazi- kiek jau ir bylų iš to užgimė. Ateinant pavasariui, ir atsida- rius ant Coney Island zobovoms, visuomenė vėl rengėsi atstatyti kumštį prieš kompani- ją. Todėl valstybės kongresan buvo įneštas net tam tikras bi- lius, kurį ilgai lamdė, senatoriai nubalsavo: 29 prieš 18 balsų antro penktuko į Coney Island nemokėt. Jeigu geležin- kelio korporacija neras vėl kokio plyšio prie visuomenės kišenias prisiękt, tai šitas bi- lius reiškia, jog šiemet žmonių portmonėly pasilikis apie mili- joną dolerių. Ir tai ačiu ener- giskam nepasidavimni pačių žmonių. Jeigu jie būtų tyliai mokėję, niekas būtų jiems to neuždraudęs.

— Gegužės 3 d. vakare Tautiškoje svetainėje, Brooklyne, bus skaityta p Perkuno pre- lekcija, iš J. R. Coryell'o pa- mokslo tėmoje „Nekaltybės vertė“.

— Mums prašo pranešti se- kantį. Brooklyno Suvienytos Draugystės laikys iškilmingą 1-mos gegužio (pėnyčioje) apvaikščiojimą. Demonstraci- ja prasidės 7.30 vakare, išeis susirinkusieji iš Kundroto sa- lės ir Tautiško Namo, su mu- zika ir transparentais. Po de- monstracijos bus prakalbos abiejose salėse, lietuvių ir ang- lų kalbose. Visus lietuvius už kviečia dalyvaut. Įzanga dy- kai.

— Jaunas latvys, Jonas Pau- rėnas (ar Purėnas), da tebesė- di New Yorko kazematuose. Jį suėmė, kaip pamena skaityto- jai, dar sausio mėnesy vietni name uoste, ant Rusijos šni- pų pareikalavimo; jie sako, buk Paurėnas Latvijoje prigū- lėjęs prie revoliucionierių te- roristų, taip vadinamų „miško brolių“ organizacijos. Jį laiko kalėjime iki bus išrišta klau- simas apie jo išdavimą rusų valdžioms. Apgynimui to vai- kino yra nusandyti keturi ad- vokatai: Gurvič, Rozental, Polk ir Lauterbach. Vedimui bylos susiorganizavo komite- tas iš atstovų nuo šių partijų: Rusų socialdemokratų, Bun- do, Rusų socialistų revoliuci- jonierių, Raudonojo Kryžiaus ir Latvių soc. demokratų gru- pos „Kovos draugai“.

Sveitmtaučiai mat moka ginti kovotojus už laisvę prieš valdžią užsimetimus, o pas- mus da net išdavinet bando ma...

Iš Lietuvos.

Vilnius. Politikos bylos.

Balandžiui baigiantis ir pra- džioje gegužės mėn. bus šito kios politikos bylos, nagrinė- jamos Vilniaus Teismo Ru- mo pačiame Vilniaus mieste: 27 bal.: Romaška (agita- cija) Benys ir Levit (uždraus- toji draugija), Arons (uždr. dr.).

29 bal. Šapovalos (soc.- dem. p.), Serbiei ir Olševskis (uždr. dr.), Postriekla (uždr. dr.).

30 bal.: Viaznier (uždr. dr.), Kaplan (uždr. dr.) ir pasikėsėjimas užmušti, Ša- lochman (uždr. dr.).

1 geg.: Zariėki (uždr. dr., plėšimas, užmušimas), Novik ir Marmar (uždr. dr. ir plėši- mas.)

2 geg.: Kolpas, M. Olšev- ski, Juozas ir Aleksandra Griniai, Bisinirski (soc.-dem. partija), Parkovski, Šmerka ir Nochim Pac (uždr. dr.).

Be to gegužės mėn. bus na- grinėjama eilė politikos bylų Kaune ar Panevėžyje. Vieta dar neparinkta.

Kaunas. Kalėjimas.

Kalėjimo viršininkas šioms di- nomis buvo perspėtas policijos kad kalėjimo duonos kepyk- loje kasamas urvas kaliniams pabėgti. Kalėjimo sargams pradėjus daboti, vie- ną dieną buvo užkluptas ka- torginis Urman kasant urvą Pasirodė, kad urvas jau buvo iškastas apie 9 sieksnius ir be- truko 2 aršinių ligi gatvės, kad užbaigti urvą, per kurį būtų pabėgę kaliniai. Žemė buvo nešama iš urvo maišais ir pi- lama į pelenu katilą, kuriuo buvo pridengta urvo skylė. Spėjama, kad be Urmano, ka- sė dar trys kaliniai: Banionis, Čarakov ir Judenis, taip-pat pasmerktį katorgon.

— Svetimto draugija. Či onai susitvėrė tarptautine švietimo draugija. J on įsirasė 300 žmo- nių tačiau jos viešame susirin- kime kovo 16 (29)d. tedalyvavo vos 30 narių. „Lietuviai šal- tai prie šio dalyko atsinešė“, sako „Vilniaus Žinių“ kores- pondentas ir stengiasi juos iš teisiinti. Veltū: švietimo rei- kalai turi visiems ir visuomet rupėti, bet tik ne kauniškiamis — lietuviams, kuriems labiau rupi „Dainos“ draugijos va- karėliai.

„Zarija“

PERŽVALGA.

— „Lietuvoj“ 17 N tulas Mikas Tonys, atsakydamas ant kilusių laikraščiuose už- klausimų: kur tampa sunau- dojamos amerikiečių aukos, renkamos revoliucijos reika- lams, — paaiškina š taip: „Už Amerikos lietuvių sudėtus ska- tikus leidžia ten raštus, kny- gas ir laikraščius... nes laik- raščiai iš prenumeratorių ne- gali užsimokėti“. „Lietuva“ deda šiekį prierašą: „Bet tas nieko bendro su revoliucija ne- turi... Revoliucijai sudėti pini- gai be aukautojų žinios ir pri- tarimo negali but suvartoti pa- laikymui laikraščių ir partijų agitacijai... Tą reikia išniškin- ti aukautojams. Tą syk aukau-

tojai žinos, kam pinigus au- kauja. Geistina, kad komitetas priimantis Amerikos lietuvių pinigus, išduotų umu laiku atskaitą, nes kitaip gims čia toki vaidai, kokių dar iki šiol nbsuvo“...

Yra tiesos, yra ir perdeta. Kad europiečiai lietuviui pri- valo išdavineti nuo amerikie- čių aukų apyskaitas, to niekas neužginėys. Tas po kelis sy- kius jau ir spaudoj buvo nu- rodyta, tik ant nelaimės to eu- ropiečiai negirdėjo, ar gal tu- rėjo kokias neapgalimas klu- tis. Bet kad už tai vaidai galėtų kilti, tai veltus, net ir ne lai- ku gimęs pranašavimas. Dabar ir taip mažai kas revoliucijai beaunkaujama, sublogejus lai- kams; o už praeitį vaidytis būtų bergždzias dalykas, regis niekas to nė nemano. Europie- čiai privaletų kuotankiausiai išduot amerikiečiams nuo šių aukų atskaitas, o amerikiečiai šelpiti po senovės tokią revo- liuciją, kurią laikas iššaukia: sukilus—ginkluotą, o besiren- gianč prie sukilimo—raštus, kurie darytų revoliuciją pro- tuose.

Krasos dėžutė.

Rutkui. „Atsakymas „Lie- tuvai“, teisingiau p. Laukiui turi tilpti „Lietuvoje“, tai yra tame pačiame laikraštyje, ant kurio straipsnių yra duodama atsakymas. Mūsų skaitytojai rasi to straipsnelio visai ne- mate, todėl ir atsakymo nesu- pras. Gražiname.

LSS. 1-mai kuopai. Ga- vome Tamistų spaudintų atsišaukimą į tamistų pačių organizaciją. Taipint nega- lime; tai partijinis reikalas. Panašus klausimas yra orga- nizacijai gauna opus ir ji gali risti ne plačios visuomenės, ne pašaliniai laikraščiai, bet ta- mistų pačių organizacija ir jos organas.

Mūsų žingunė.

Šliburis— „Buvis“ [pavei- kslėlis], J. Endziulis—„Me- teoras ant marių“ [paveikslė- lis, pagal angliską]. K. E. dukaitis—„Reikalinga apsa- ga nuo išnaudotojų“ (polemi- ka apie pavidusį svetimą mo- terį). K. Rutkus—„Atsaky- mas „Lietuvai“ (polemika su Laukiu). A. Dubas—„Da to lima pergale“ (charakteristika dabartinio padėjimo Rusijoje). Chant in the Tenebree „Pauk- ščio tragedijai kritika“ (iš priežasties škieo „Paukščio tragedija“). LSS 1 kuopa—„1- oji kuopa į visas kuopas L. S. Sanjungos“. (spaudintas į soc. sąjungą atsišaukimas). Sesuo—„Apie moterų pa- reigas“. Juozas Volas—„Pa- vasaris“ (eilės). Jonas Vis- koška—„Sonetas“ (eilės). Ant. Aleksinas—„Pasarga lietu- viams“ (pasarga farmų jieš- kantiems).

Nauji raštai.

Prickus Engels. Jo gyve- nimas, darbai ir raštai. [Ver- timas iš vokiečių kalbos]. Lie- tuvių Socialistų Sąjunga A- merikoje. No. 4. Philadelp- hia, Pa. 1908. Pustl. 54. Kai- na 15 c.

Valkata. Iš gyvenimo pa- veikslėlis. Iš latviško vertė J. Pleiry. Brooklyn, N. Y. 1908. Spauda ir lešomis „Vie- nybės Lietuvnikų.“ Pustl. 13. Kaina 10 c.

Iš kur atsiranda nusidėje- liai. Socijologiskās piešinys. Parašė A. J. Brooklyn, N. Y. 1908. Spauda ir lešos „Vie- nybės Lietuvnikų.“ Pustl. 22. Kaina 10 c.

Trumpas Katekizmas pat- virtintas Žemaičių ir Vilniaus vyskupų ir Mohilevos arci- vyskupo. Trečias spaudimas su pridėjimu 8 palaiminimų ir ministranturos. Brooklyn, N. Y. 1908. Pustl. 32.

Katalijos knygu išleistų „Vienybės Lietuvnikų“ [su priedais naujų išleidimų]. Brooklyn, N. Y. Siunčiasi pareikalaujantiems dovanai

Kunigija ir svičiska val- dzia. Margi piešiniai. Sutai- sė ir apgarsino Medekša. An- tra laida. Spauda ir kaštai „Vienybės Lietuvnikų“. Bro- oklyn, N. Y. 1908. Pustl. 47. Kaina 15 c.

ĮVAIRUS PAPROČIAI

Kas šalis ir kas tauta svieta- turi savo papročius, kurie paprastai bu- va išeiga aklyo tarymo gamtos. Jie priklauso nuo klimato apystovų, ir kiekvienos šalies versmių. Mūsų budas gyvenimo skirias nuo budo gyvenimo kitos šalies, bet patyrimas mokina mus, kad jis pritinka mums geriausiai. Vienas iš protingiausių papročių Amerikos žmonių yra ru- pintis pavasariui atėjus, išvalimu krauju, kuris žiemos mėnesiais surin- ko didelę daugybę išmetamosios me- dzigos. Yra tik vienas vaistas, kur- is išvalis jį gamtišku budu, Trinerio Amerikoniškasis Elikisyras Karčiojo Vyno. Jame nėra potašo, gvisdidabrio ar nuodų ir todėl jis nenkenkia vi- duriams. Jis veiks ant gromulioji- mo organų ir privers juos pradėti sa- vo darbą; maistas bus priderančiai sagromuliojamas ir paverstas į geri- ną kraują, kuris sparčiai pripildis ta- vo gyslas. Jai jautiesi nesmagiai, pailsęs, ar turi kietus vidurius, jei tavo viduriai ir išžiura nėra tokias, kaip reikia, išvalik savo kraują. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 Asland Ave., Chicago, Ill.

Didelis balius!

Simano Daukanto Dramatiškos Dr- gystės, atsibus subtoj 2 d. Gegužio 1908. Prasiđės 7-tą valandą vakare A. Kandroto Saleje 91-93 Grand st. Brooklyn, N. Y. Įzanga vyrams 25c moterims ir merginoms 15c. dr-tėms į korpore 15c. Szirdingai užkvie- čiam visus lietuvius ir lietuvaites pributi ant mus pasilinksmitimo. Salė bus puikiai išpuošta.

KOMITETAS,

Dykai!

Auksinis retėželis ir laikrodėlis gvarantuotas ant 20 metų, vertas \$23. bus duota toms ypatoms, kurios pla- tins apgarsinimua ap- mūsų geriausi- ų tabaką. Jus galio lengvai par- duoti tarp jusų pažistamų mūsų tabaką už \$8. ir apturėti tą gražų auk- sinį laikrodėlį dovanai,

European Tobacco Company Dep. 75, 33 Leonard Str., N. Y.

„Vienybė Lietuvnikų“. Ranklus, galima gauti nuo išleidimo 1890 metų iki 1899, knygos formoje. Prekė ... \$2.00 Nuo 1899 metų iki 1903 „ ... \$3.00 Nuo 1903 metų iki 1908 „ ... \$2.50 Šitas paminitas laikraštis, arba rank- kus kuris yra nuo seniai surinktas ir užhalcomas, jame galima rast visokių skaitymu, apie ką tik panorsisi tai jume rasi. Kurie malonit turai tai ilgai nelau- kit. Popieros Gromatoms rašt. Gaunama visokio skyriaus, su malonioms dūte- lėms ir visokiais aprašymais tuizims su kopertais ... 25c

BUS PERSTATYTAS TEATRAS

Drama: „Ponas ir Muzikai.“ Atsibus lošimas 4-tą dieną Gegužio 1908 m. 7-tą valandą vakare. Salej Landmeser's 180 So. Main str. Wil- kes Barre, Pa. Permainose dainuos tautiskas dainelės gražiai išlavintos per p. Klimiutę burelis morgaičių. Broliai ir seseriai, lietuviai ir lietu- vės nepraleiskit šios gražios progos, nes bus puikus teatras su dainomis. Atsilankykit ant to vakaro, vietni- niai ir iš visos apielinkės kuoska- ilingiausė.

Tikietas. Suaugusiems 35 ir 25, Vaikams 15 c.

KOMITETAS.

GERAS DARBAS,

parduotojams garsiosios knygos „Raistas“. Reikalaujami agentai pardavineti „Raista“ kiekvienoj li- tuviškoj kolonijoj t. y. miestuose ir kaimeliuose, ant didelio nuosimčio. Rašant reikia adresuoti:

J. Naujokas, Madison Sq. box 190, New York, N. Y.

PUIKIAUSIOJ VIETOJ SALIUNAS

AND. LINONIO,

Clinton Ave. ir Hamilton Place, MASPETH, L. I. Šianus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai ir kvepenti Cigarai. Vieta graži, prie girtos, kaip šioms dienoms teip ir nedeliom galima praleist linksmai laiką.

VISI

Nauji skaitytojai, kurie užsirašys „Vienybė Lietuvnikų“ gaus prid- ū knygų už \$1.15, pagal pasirin- kimą iš katalogo, kuri prisiunčiu visiems dovanai.

P. Mikolainis,

Box 62. New York.

Jonas S. Lopatto,

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietu- vų advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsiima vartmu prųjų vi- suose teismuose.

Ofisias rammose 47-48-49 Bennett Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PA.

Telefonas namjas Ofisio 37 „ „ Residencijos 1284-R.

NAUJOS KNYGOS

GAUNAMOS

Redakcijoj „Vienybės Lietuvnikų“.

GUDRI NASLĖ. Juokazaislė dvėjose veikmėse. Paim- ta iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Šita komedijėlė perstato gana juokingoje formoj, kaip viena ukininkė naslė savo gudramu gavo gerą jauniki ir kas iš to paskui išėjo. La- bai lengva perstatyti teatrų mylėtojams. Parašė Aleksan- dras Fromas (Gužutis). „Vargdienių“ autorius. Brooklyn, N. Y. 1908, (su autoriaus paveikslu), puslapių 40 15c

SAUSIO DEVINTA. Šitoje krygūtėje yra plačiai apra- šyta apie Petropilės darbininkų sukilimą arba „Rau- dougij Nedėldienį“; kaip išbadėję minios ojo maldauti nuo caro darbo ar duonos, o jis užsimtė kariuonę ir tūkstan- čius išžudė. Gana lengvas ir grandus papasakojimas. Parašė Maksim Gorky. Vertė F. M. Brooklyn, N. Y. 1908, puslapių 40 15c

VARGDIENIAI. Apsaka iš tikrų atsitikimų penktos ir šeštos dešimties 19-jo simtmečio. Šioje knygelėje gana plačiai aprašo apie baudžiavos laikus Lietuvoje, kaip po- nai žmones darbininkus plakė, apie šilavos ubagus ir jų puotas, apie žydų gudrybes ir t.t. Gana lengvas, grandus, o vietoms juokingas papasakojimas. Parašė Aleksandras Fromas (Gužutis) „Vargdienių“ autorius. Plymouth, Pa. 1907, (su autoriaus paveikslu), puslapių 187 50c

IŠ KUR ATSIKANDA NUSIDĖJĖLIAI? Socijologiskās piešinys. Knygūtėje trumpai ir aiškiai parodo, iš kur mūsų likuose gimsta įvairūs prasizongėliai ir nedorėliai ir ką su jais turi draugij daryt. Čia yra pla- čiai medogos diskisijoms. Parašė A. J. Brooklyn, N. Y., 1909, pustl. 22. 10c

VALKATA. Gražus paveikslėlis, paimtas iš kaimo mer- gaičių gyvenimo. Kaip mergaitė tėvo prakeikta, išėjo į miestus, pateko į suvadziotojų nagus, prazuđė savo gyve- nimą ir pati nusizudė. Pamokinimas tėvams. Iš latviškos vertė J. Pleiry. Brooklyn, N. Y., 1908, pustl. 13. 10c

ŽMOGUS. J. Akuratero apysaka. Knygelė verta kiek- vienam lietuviui perskaityt. Iš latviškos vertė J. Baniulis. Plymouth, Pa., 1907, pustl. 15c

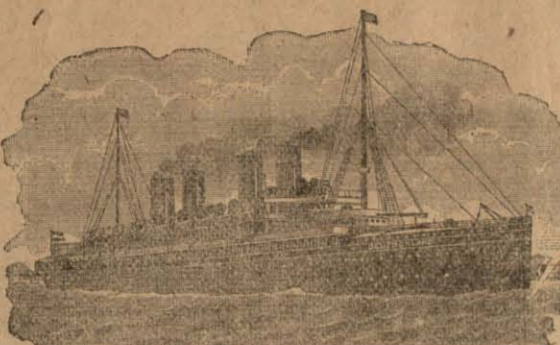
RAISTAS. Šioje knygoje yra plačiai aprašyta apie lietu- vių gyvenimą Amerikoje, kaip vienas lietuvis—Rutkus atvažiavęs į Ameriką pateko į Chicagos gyvulių pjoviny- čių ir savo gudrumu sukėlė daug trūkumo, o kas iš to išėjo. Yra aprašyta kaip Rutkus su Ona apsvėdė ir kokias jų ypatinga veselila atsibuvo. Knyga Raistas verta kiekvienam lietuviui perskaityt. Parašė Upton Sinclair. Lietuviškon kalbūn versta iš angliskos. Išleido Jonas Naujokas. Pustlapių 353. Prekė \$1.00

J. J. Pauksztis ir K. Brazys, 120-124 Grand st. Brooklyn, N. Y.

DR. "RICHTER'S" PAIN-EXPELLER. Jėgu turi skaudančia nugarą, kankinant ru- matizmui arba kitokių skaudėjimu, kuris tave vargina tai mėgink Dr. Richter's „Pain- Expeller“. Tuojaus tau palengvės ir jautiesi tuojaus smagosiui, jeigu tikitai varstosi ryste ir vakare tepant skaudančias vietas, išvarty tuo skausmus lauk. Kad laikytum nuotatos bon- kų namuose, nes kiekvienam laikui ir naktį ne- galima gaut, o tas pagelbės tau ir ta- vo seimynai reikale. Gerai dėl bile skausmo, kaip tai: ru- matizmo, nikstelejimo, nauralgijos, nudėgimo, bet skaudančį vietų ant kūno. Gali gaut visose aptiekose po 25c. ir 50c. Dabok kad but inkaras ant bonkos, tai tas yra tikras. F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Str., NEW YORK.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas 120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Ofisas 224 E. Main Street. PLYMOUTH, PA.

PINIGŲ SIUNTIMAS.

Siunčia pinigus į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigus į kraują savo giminiams arba pažįstamiems — siųsk juos per mūsų ofisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

ŠIFKORTES.

Čia galima gauti šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų ir kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorte prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikėtus ant geležinkelių galima gauti iš New Yorko į pietines ir vakarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose taip pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas taip pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

224 E. Main Street, Plymouth, Pa.

VIENYBES LIETUVNIKŲ AGENTAI.

- Alden, Pa. W. Sarpalius. Baltimore, Md. Jonas Želvis, 711 W. Lombard St. J. Luis, 22 S. Green St. Brooklyn, N. Y. E. Fromas, 73 Grand St. A. Diržulaitis, 97 Grand St. T. Jarmala, 217 Berry St. A. Jankaukas, 52 Hudson Ave. Cambridgeport, Mass. S. Gritz, 541 Main St. Chicago, Ill. F. Eismanta, 3252 S. Halsted St. P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave. Elisabeth, N. J. Dom. Boezkus, 211 1-st St. Montello, Mass. B. P. Miškinis, Box 124 New Britain, Conn. M. J. Czeponis, 21 Pleasant St. New York. A. Lesnauckas, 144 Houston St. J. M. Danielius, 64 Cansevoort st. Naugatuck, Conn. A. Levandauckas. Scranton, Pa. J. Petrikis, 1514 Ross Ave. So. Boston, Mass. N. Gendrolis, 224 Athens St. Waterbury, Conn. J. Zementaukas, 39 W. Porter St. Westville, Ill. V. S. Kreivenas. New Britain, Conn. J. Mažeika, 28 Connerton st. Turners Falls, Mass. K. P. Szinkonis box 671 Shenandoah, Pa. J. Rudminas, 236 N. West st. Newark, N. J. V. Ambrazevičia, 178 Ferry st.

Tel. 2334 Greenpoint. PUKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI. Skanus alus, gardi ariekla, elius, visokis vynas, kvepeni cigarai, ir puikių užkandžių. Salo dėl mingių ir veselių. Nepamirškite šios atsakausiausios vietos, o busit užganėdinti. 73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

Naujas Telephonas No. 8208. Jonas Dzedolikas LIETUVISKAS GRABORIUS. Karietos an veseilių, laf-dotuvių ir krikštyų. Vežimai perkraustymui ir t. t. 509 Main st. KINGSTON, PA.

„Lietuvos Ukininkas“. Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę, iš Vilniaus, Lietuvoje. „Lietuvos Ukininkas“ rašoma apie įjymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valščiaus mokyklas ir žmonių laisvę, apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt. Lietuvoje metams \$1.75 Amerikoje metams \$2.50 Ant pamatymo vienas num. 5c. Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu: M. J. DAMLJONAITIS, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Pirkite! Farnas! Farnas! Didžiausia Lietuviška Kolonij. Amerikoje pavadinta Nauja Lietuva, 35 lietuviai esame ten nusipirkę farmas, 8 familijos gyvename ant jų farmų. Mes ten gyvenanti kviečiame jus broliai, apsilėkite miestus, o atėikite pas mus ant farmų gyvena nematysite prastų laukų. Lauko pas mus yra keli tukstančiai akrų geros žemės visokiems jėvams, juodžiamis, molis, ir žvirgzdas, parduoda po kiek kas nori akrų ant išmokos per 10 metų, įmokėti mažai tereikia, arti 3 geležinkelių ir priapat portavo miesto Manistee Michigan, prekės žemos, po \$10.00 už akrą. Pasiskubinkite pirkti, kad svetintaučiai ne išpirktų. Kas norit te pirtk farmą atvažiuokite tiesiog pas mane, o aš aprodysiu visas tas žemes dovanai. Adresas: ANTON KIEDIS, Poacack, Lake County, Michigan.

ADRESAI CENTRALISKŲ VIRŠININKŲ „TEVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS. Pirmasėdis: B. K. Balėvičia, 3033 Quinn st., Chicago, Ill. Sekretorius: A. Ramanaukas, 122 Essex st. Lawrence, Mass. Kasierius: A. J. Povilaika, 824 Bank st., Waterbury, Conn. Knygius: J. Simanavyčius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa. Literatiškas Komitetas: J. Baltrušaitis, 1815 Moyamensing ave., Philadelphia, Pa. Jonas Ilgāudas, 3252 Halsted st., Chicago, Ill. V. Szliakys, 119 E. Centro st., Shenandoah, Pa.

HOTELIS A. NATAUCZIO, 218 E. Main Street, PLYMOUTH, PA. Skanus Alus, puikiausia Ariekla visokis Vynas, Porteris, Elius ir kvepeni Cigarai. Atsilankykite pas sūną biznierių ir pažįstamą A. Natauti.

„Dilgėlės“ ir jų dovanos. „Dilgėlės“ — visoms žinomas mėnesinis juokų, humoro ir satyro laikraštis su juokingais paveikslais, trochius metus eina. Jos neperbraugios (kaštuoja tik 1 dol. metams, 50c. pusei metų), tai gerai ir pasiplatinusios kaip Amerikoje, taip Anglijoje ir Lietuvoje. Bet kaip dabar bedarbiai ir da ne teip greit darbai imsi geriau eit, tai Dilgėlių Redakcija nusprendė duoti puikius dovanas naujiems skaitytojams. Tai bus storokos knygučės su pavėikslais: 1) „Kirpikai“ — parašyta Liepuko (to paties kny parašė „Davitkų gadzinkas“ ir „Peklos kantičkas“), 2) „Vienas respublikos karalius“ ir 3) „Amerikiečių cirkas“ (sorkės). Visas šitas tris knygas gaus tie, kurie užsirašys Dilgėles visiems metams (nuo pradžios šių metų) užsirašęs pusei metų gaus tik dvi mažesnes knygučes. Išliko, tai negirdėtos knygučės ir negirdėta didelės dovanos. Norint gauti Dilgėles ir tas dovanas, reikia užsirašyti veltusiai iki Sekminių. Pinigus siųsk šiuo adresu: „Dilgėlės“, 1815 Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

Nauji Tautiški Paveikslai Naujai atspausdinti, labai gražūs. 1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytantas. 2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis. 3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas. 4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas. Paveikslų miera 22x28 colių. Prekė 35c. kožnas. Paveikslas revoliucijos Lietuvoje, didumas 22x28. Prekė \$1.00. Lietuvos mapa, didumas 8x11. 5c Pinigus pristūdamas adresuok: J. J. PAUKSZTIS & CO. 224 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Bukie linksmas! Muzikantai abimal linkami, pertai plaukia turistors ligus ir neslenka ir nera plaukian, pertai kad nera norviki, uželintimas yra garas ir nevargina ju. Bet jeigu tavo plaukai vira mineto isvelzito nera? Tai vartokis, Prof. Brundzas Wondertul Hair Grover, kurs žėdnas vartotamas užsigandėna, ir apie pusę milijono padėkovontų ta daro. Jeigu norite galite atsisaukti per laisak bus išelinta Dykat vis apresymai nuo ko plaukai slenka ir plinka ir pleiskana atsiradi-mae, mes gydovole ne simclame panevali ir C. O. D. nebijoikite paraste laiska ba nereikes no centar moketi uz visuos rotas. [Valstai ne Dykat], galie gante po adrian. 996 Broadway metoli Myrtle Ave. Dras Adolph Levy Mgr. mnaq krautave Insteliga nuo 1877 Specialistai Raptiros-hermos, ir aktin, i Apparatu visokin idyrbėjai del visq Hospitaliu. Per laisakus klauskite rotos po sfom adrian. J. M. BRUNDA & CO. BROOKLYN, NEW YORK

Šitas puikus laikrodėlis \$3.75. Plein pteikio laikrodėlio pristiek muna savo varda paco ofisa, ir expreso ofiso adrian, o mes pakuojame expreso su daleidima isozamitavimio puikiu laikrodėli ir rotodėli C. O. D. uz \$3.75. Dvigubintai „hunting“ lu-stai gražiai graviruoti. Jeigu tamista manai, kad laikrodėlis lygus \$35.00 ankeintai laikrodėliui, tai uzmoket expreso agentai \$3.75. ir jus bus tamistas. Pamitėk, ar vyriško ar moteriško laikrodėlio nori. M. C. FARBER, 225 Dearborn st., Chicago, Ill. Dept 103.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENIŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ. Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigėlbėti, neįeškok rotos pas kokius nemokitus žydėlius ar kryžiuokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo looną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydantių vaistų — pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKI, Plymouth, Pa. garsų dirbėja „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysečių savo sunkiai uždirbtu cento.

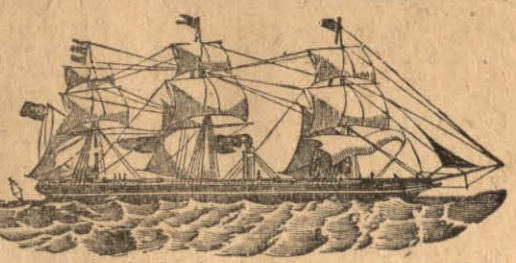
Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tikrai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kukių, vyrų ir moterų. „Lenkiškai—Lietuviški“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave! Ypatinai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį Delto jeigu trokšti tikros gydytojans pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiskui, o niekuomet to nesigailėsi. Adrisuok: Albertas G. Groblewskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Lietuviškas Dzegornikas Sziuomi užsiimu jau 20 metų. Užlaikan visokias rusies laik rotžius, sieninius, pastatomų ir kiseninius vyriškus motorius kuo, aukštinius ir sidurinius rotodėlius, visokina žiedus, epi lras, auskarus ir branzolietus teipgi vindaonei žiedus, sude du litras, diena, mėnesi, metu su vardais dyrai. Teipogi tai sau sines visus pamintetus ir n pamintetus daigtus. Gausita už čia preke susisaukimo raisty. Norinti uzaloderinet laikrodėli auksinį ar sidurinį, ar paklaunot, tegul prisiunčia savo tikra adresą ir 50 ct., o mes pristisim ant expreso ir peržiurčias gal užsimoket pinigus ir pasimst.

VINCAS URMANAVICZIA, 49 Grand Street, Brooklyn, N. Y. In 7 dienas per marias Parduoda Laivakortes, siunčia pinigus ir daktiernetes į visas dulas svieto. Parduoda Laikrodėlius, lencinėdas, žiedus masinėdas gramotoms drunkot \$1 tik \$100. G. J. JESZMANT, 171 N. Main st., Pittston, Pa. Bell Phone 255 R. Brady. Grassel & Bahme. Perėmėdas nuo Charles A. Grassel, Sr. Laukau krautave, Karpetu, Kljjonkų, sieninių popierių ir teip toliaus. 1506—1508 Beaver Ave. ALLEGHENY, PA.

TEMYKITE BROLIAI!

Imkimės nors sykį už rankų ir šelpkim viens kitą. Reikalaudami šipkorčių važiuoti i sonajį kraują, arba norėdami parsitraukti iš Tėvynės savo giminius, pažįstamus, teipgi siūsdami pinigus, neužmirškite atsilankyti į LIETUVIŠKĄ BAKĄ, W. G. SAVA, 13 S Penn'a Ave. WILKES-BARRE, PA. Gyvenm locnam savo name.

VIENYBĖ Telephone 1406 Greenpoint. KUR PEN IR GALYBĖ VIENINTELĖ LIETUVIŠKA APTIEKA VINCO DAUNARO, 132 BEDFORD AVE. BROOKLYN, N. Y. Tarpe North 9-tos ir 10-tos ulycios.

PASARGA DĖL PAMEGDŽIOTOJŲ. Bėgyje paskutinių kelių metų atsirado daug pamėgdžiotojų mano Trajankos, taigi buvau priverstas išimti patentą ant Trajankos U. S. P. Office, Washington, D. C. Pranešu publikai, kad pirkdami visados reikalautumet KAZUNO TRAJANKOS, o pamėgoziotojams, teipgi pranešu sustoti vartojus žodį Trajanka, nes kitaip bus pašaukti į U.S. sudą. Mano Trajanka sudėta keturkampiuos geltonuos baksukuos ir parsiduoda po 25c. ir 50c. baksukas. Lietuviški storninkai laiko beveik visur. Per pačią reikia prisūt 5c. arba 10c. jeigu pas mus sūnėiat. Agentų reikalaujam visur. L. M. KAZUNAS, Shenandoah, Pa.

DOVANAI Temykite gerai! TIKRAI LIETUVIŠKA, DIDELĖ KRAUTUVĖ VISIEMS Puikiausią armonikų, skripkų, klarnetų, triubų, koncertinių ir daugybe kitokių muzikališkų instrumentų. Geriausių dziegorių, lenciugų, visokių žiedų, laketų, spilkų, kolėkų auksinų ir paaukuotų, visokio skyrius masinukų del drukavojimo gramatų, puikių britvų, albumų portretams, revolverių, šaudyklų (strielbų), kiseninių lempukių, guminių litarų, adresams pečių, gramatikų mokintis angliškos kalbos, žodynų, istoriškų ir maldų knygu kokių tik randasi Lietuviškoj kalboj, gražių popierių del rašymo gramatų su puikiausiais apskaitymais ir dainomis — su konvertais tuzinas 25c., 5 tuzinai už \$1.00, 1000 už \$6.00. Kas veliti sau ką parsitraukti, tegul prisiunčia už 5c markę ir teisinga adresą, o aptures didelį N3 naują KATALOGĄ DOVANA! su 315 aiškių paveikslų ir 1000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuolu, kad mano lavoras pirmos klasos, o prekės pigesnes kaip kitur. Orderius išsiunčiu greitai į visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčias gal gaut pirtk daug pigiau kaip kitur. Reikalaujant katalogo paminekite vardą laikrašcio, katrame matet apgarsinima. K. VILKEVICH. 112 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Frieteliai! duodu jums žinią, kad mes parduodam Sifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausiaj preke. Esu užtvirtintu agentu ant Lin-North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburg, Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pini-gus, kurius jusų prieteliai gausa į 15 dienų. Musų kantoroje galite sušnekėti lietuviškai ir lenkiškai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikėtus ant visų geležinkeliu Amerikoje ir Europoje. Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po34 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 doleriu ir viršans, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir išimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

W. SŁOMINSKA, 679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. Mano Dirbtuvė tapo Apdovanoja DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiską išdirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAZDŲ ir tt. Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotini. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszeilaus pamintetus dugtus Pigiausiai, Teisingausai ir Geriausai, nes per 30 metų užsiimdama išdirbimais įėjau geriausę praktikę ir del to galu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrika. Su guodone W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

A. M. Martus

Jei geri DEGTINE, tai dėl užlaikymo geros sveikatos geris.

McHenry nes šita Degtinė geriausia ir teisingiausia. Doktorai pripažino už sveikąsias.

Ji yra seniausia degtinė Suv. Valsijoje, pradėta 1812 m. Pareikalau jantiems ją nusiminti tiesiog iš Bravoro, dėlto kad žmonės gautų tikrą, čystą ir sveiką degtinę. A. M. MARTUS

302 Broadway, New York City.

60 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS DESIGNS COPYRIGHTS &c.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. HANDBOOK on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year, four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co 361 Broadway, New York
Branch Office, 633 F St., Washington, D. C.

Revoliucijos Paveikslas

„Prie Lietuvos“, didelis paveikslas, 22 ir 28 colių, perstato atsikimamą Lietuvą 1906 m., kaip revoliucijonierių drasko maskolišką koncepciją. Labai dailus paveikslas pilnuose dažuose, su žaliuojančiais laukais ir mėlynu dangumi ir tt. Tokio lietuviško paveikslas dar niekur nėra. Reikalingi agentai. Prėkė I doleris. Adresuoti: Lithuanian Art. Association Bx 133, Shenandoah, Pa

Lietuvizskas Ziegormeistras

Szuomi užėjimu jau 18 metų.

Pranešu viešoms Lietuvoms, kad užduojan didelę irantvą visokių dizainų ir žiedų, kaip tai, laikrodžių sieninių, kiseninių cisto auksu vyriški ir moteriški su gražiom kvietkoms ir t. t. Visokių žiedų šluobinių ir šėp nesot vaklams ir merginoms ir dideliam pasirinkimui ir už prieinama preke. **VISOKIŲ MUZIKOS IRANKŲ.**

Skulptū, armonikų, strėnų, klarnetų, bitynų, drumkėjanų muzikinį ir parsonų. Teisposi dizaino rūšis patalėn.

M. MINKUS, kamps Hancock ir 236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

PRETELIAI LIETUVIAI. 12 dideliu ir 12 mažu, Prėkė \$10 už butsa. Prėklus apmokamus **H. B. ROSENSON,** BROOKLYN, N. Y. 317-319 Grand St., Telephone, 1128 W. anshburgh

GERIAUSIA UŽEIGA PAS VINČĄ ŽARSKĮ. Laikau puikioje vietoje Saliuną, už laikau skaniausius gerimus, Aly, Arielką, visokių Vynų ir kvėpenčius Cigarus. Lietuviai nepamirškite atsilankyti pas savo tautietį po Numeriu **111 Wythe Ave. Brooklyn, N. Y.**

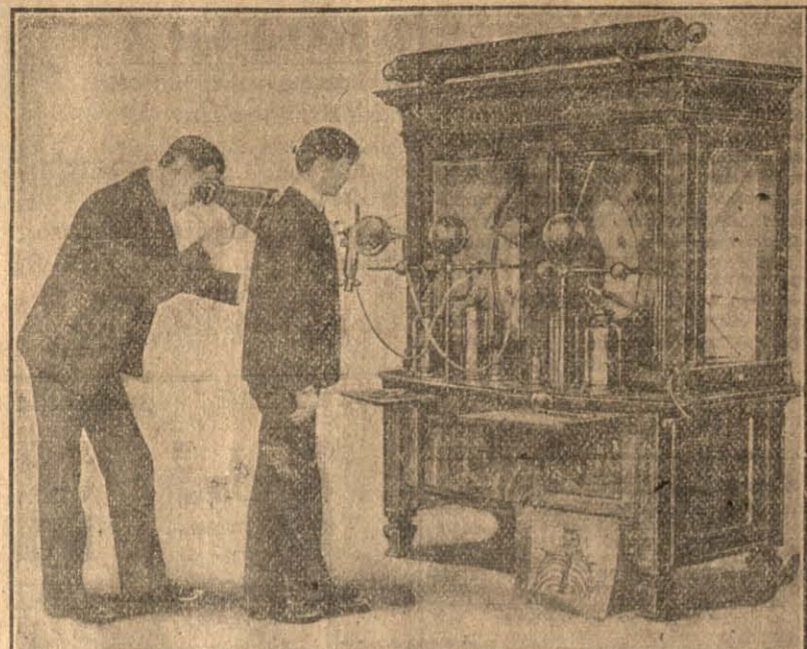
PLYMOUTH NATIONAL BANK, East Main st., Plymouth, Pa. KAPITOLAS.....100.000 PERVYRIS.....20.000

Tris procento mokame ant padėty pinigų. Bus išmokėta ant kiekvieno pabrėkalavimo. Geriausia užtikrinta urodiska banka.

John R. Powell, Prezidentas.
John J. Moore, Vice-Prezident.
R. J. Faust, Jr. Kasterius.

PUKIAUSIS SALIUNAS JONO RAIŠO, Skanus Alus, gardi Arielka, visokis Vynas ir kvėpenči Cigarai. Lietuviai, reikale užiekit pas savo tautietį, o visada busit užganėdinti.

769 Liberty Ave. Kamps Sheppard Ave. BROOKLYN, N. Y.

Lenkiškas gydytojas iš senos tėvynės yra savininku, sugabiu elektrišku nandingu mašinu, kaip matote ant paveikslė, kur atėjas pas ligonį peržiuri ir atranda ligą ant kurios serga.

Ypatinai išgydymą visų užsisenėjusių ligų kronišku, vyrų, moterų ir vaikų. Jeigu esate serganti ir reikalaujete daktariškos pagalbos tai nesiduokite netikriems gydytojams, kurie garsinasi duoda rodą dovanai, tik už gyduoles turį užsimokēt ir tokiu budu išvilioja nuo \$3000 iki \$100.00

Aš praktikuoju su pasisekimu jau daugelis metų ir užsipelniau simpatiją ir prielankumą su savo geru pasielgimu, o kas svarbiausia dėl mūsų žmonių tai su pigumu. Negalima užtikrinti arba gvarantuoti, kaip kiti kad daro dėl ištraukimo pinigų, bet galite būti užtikrinti, jeigu yra išgydoma liga, tai išgydau kiekvieną tuojaus be užvilkinimo ir didelių iškaščių. Duodu ir nepaprastas gyduoles, kurios pargabentos iš seno kraujaus specialiskai.

Kurie serganti negali asabiškai atsilankyti tai rašykite laišką aprašdami savo ligą ir skandėjimą, tada apreiškiu išgydymą ir kaštus išgydymo jeigu ligonis tinka ant to, tai tuojaus pasiūnciu gyduoles ir reikalingus daiktus dėl ligono ir aprašome vartojimą gyduolių. Išgydė jau ne vieną mano gyduoles, tą liudija laiškų padėkavonės gautos nuo tautiečių. Gydan teipgi patrukima, rupture be operacijos ir pertraukimo darbo.

Nesiduokite apganėdinti aptiekoriams, kurie sau duoda vardą daktaro ir gydo kaip daktaras. Ligoniai nesijausdami geriau kreipiasi pas daktarą, su kuriuo daktaras turi daugiau darbo negu su ligėdin, kuris tiesiog kreipiasi pas daktarą. Ligai užėjus nepamirškite, kur savo kalba galėsite susikalbėti.

43 S. WASHINGTON st. WILKES-BARRE, PA.

Europiškas ir Amerikoniškas elektriškas gydymas.
Valandos: nuo 8 iki 10 ryte; nuo 12 iki 4 po piet; vakaisais nuo 6 iki 10.
Naujas Telephonas 1005. Senas Telephonas 659B

RAISTAS

Garsingoji ir labai pageidaujama knyga, jau išėjo iš spaudos, lietuviškoje kalboje. Ji parašyta vieno iš geriausių Amerikos raštininkų.

Raistas teip žingeidi ir visoj pasaulėje reikalaujama, kad jau išversta į 18-ka visokių kalbų. Mums tuom akvyvenė, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo ir visą gyvenimą Amerikoje kaip zerkole — perstato.

Perskaities Raista, geriaus pažįsi Amerikos gyvenimą, ne kaip daug metų čia gyvenęs, ir visų suktybių paslaptis; ir atrasi kaip padaro apgavikai didelius pinigus. Daug kytrumo.

Raistas aiškiai parodo, kaip kapitalistai barbariškai apganėdina darbininkus, kaip sužaga jų moteris, suardo šeimynų gyvenimą, nustume į paleistuvystę, ir kaip mėsos skerdinyčios, primaišo visokių biaurybių ir nuodijant žmones.

Raistas didelė knyga ir nors daugiau prekiuoja bet sumažėjus darbams, o turint laiko žmonės labai nori tą knygą skaityti; tai nuleidau tik už 1 dol. Paskui pabrangus. Siunčiant pinigus adresuot:

J. NAUJOKAS, Madison Sq. Sta. box 189, NEW YORK CITY.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAM PAS JONA KULBOKA, Skanus Alus, gardi Arielka, visoki Vynai ir kvėpenči Cigarai.

TURIU AGENTURA Parduodu Lotus, ir Namus, puikioje vietoje, ant gerų išlygų, galima pirkt už pilną prekę ir ant išmokėsčių. Perkant už pilną prekę 15-tą procentą numažina. Ši puiki vieta randasi **LINDEN, N. J.** Nuvažiuojimas dovanai.

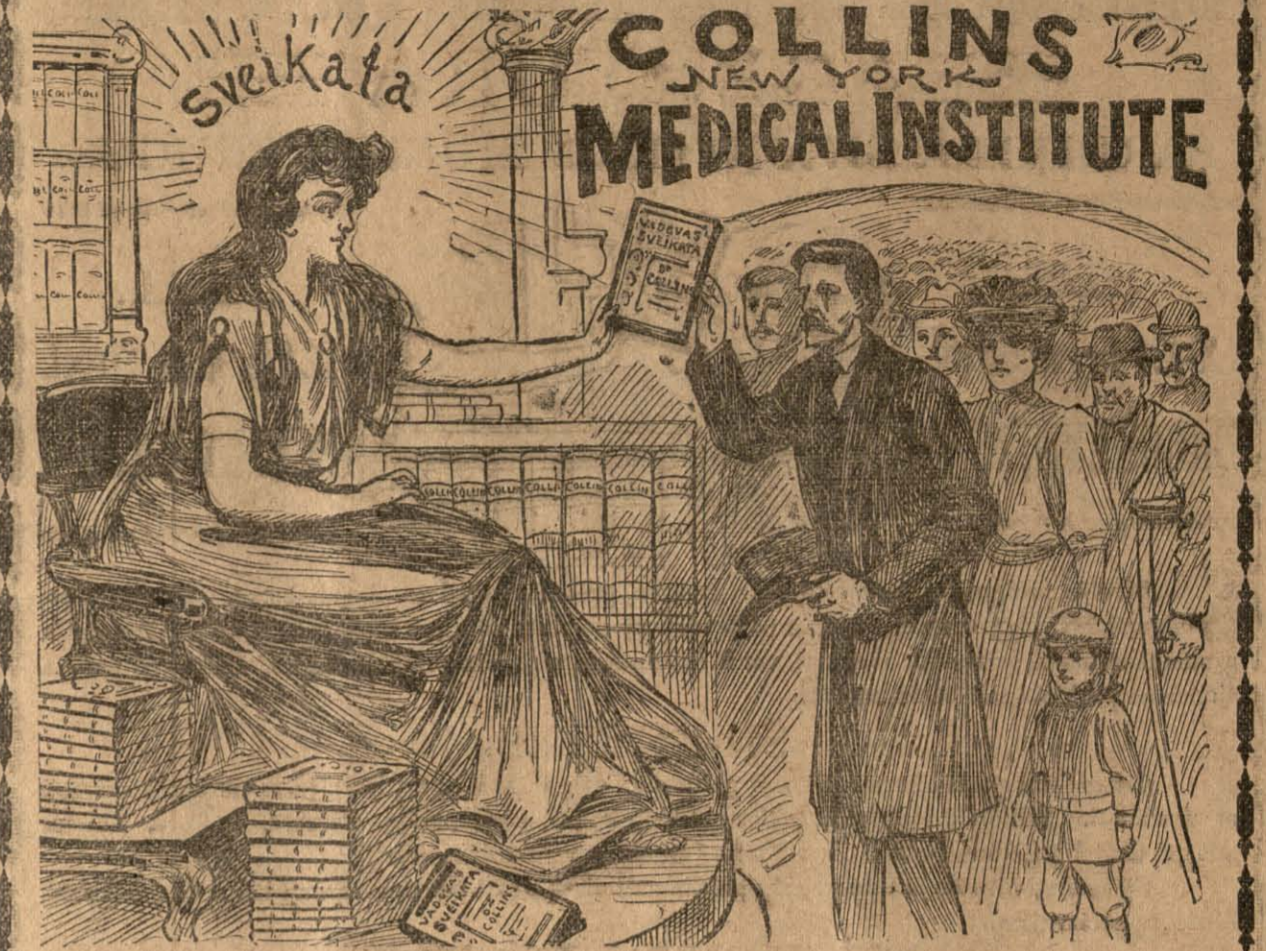
Reikia darsižinot pas AGENTĄ **JONA KULBOKA** 74 Grand Street, kamps Wythe Av. Brooklyn, N. Y. Vietoje, ką bankose pinigus pražudot, tai verčianus nusipirkt lotą arba namus, o tada pinigai niekad neparazus. Su guodone gero velyjantis **JONAS KULBOKA.**

HOTELIS VIN. DAJNIO 12 W. Main st. Plymouth, Pa. Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanus aluči, porterio ir kvėpenčius Cigarai. Salė dėl draugysčių ir šėp susirinkimų. Reikale kreipkitės pas savo tautietį **VINČĄ DAJNĮ.**

MESINYČIA Užlaikau kasdien kviezia mesą, kiauliena, veršieną, jautieną, avinėnėn, kumpini švieži, rudyti, došny galima gaut visokių dideliam pasirinkime.

A. Adzgauckas, 204 Main st. - PLYMOUTH, PA.

SVEIKATA IR LAIME

Reikalauk ir skaityk naujai išleista knyga „Vadovas in Sveikata“

Su daug svarbių, naujausių aprašymų, apimanti reikalingiausius dalykus, kurie suteikia sveikatą ir laime!

SZITA KNYGA PARASYTA DAKTARO E. C. COLLINS, naujausia jos dababartine laida, su daug pridejimu ir išaiškinimu apie visokias ligas, kaip būti sveiku, nuo ligų apsisergeti, išsigydyti ir akvyvu paslapybiu žmogaus gyvenime, kaip ir pastoti laimingų; pripildyta papildinam su viršum 200 lapu kitu DAKTARU SPECIALISTU, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE ir išleista.

Šita knyga raste visokių ligų vardus, kaip jos prasideda ir kaip jas greičiausia galima pargalėti, aprašyta vyrų ir moterų visokios ir lytiškos užsikrečiamos paslaptingos ligos.

Vadovas in Sveikata plačiai aprašo smagumą, ir paslaptis, atidengiant ženybinio lytiško gyvenimo susituo-kimą ir kaip moket apsivesti, kad buti laimingu. Lygiai daug pamokinimų jaunimui, kad per lytišką išdykumą nepasigadytu, nenupuldyt protiskai, lytiškai ir ant sveikatos.

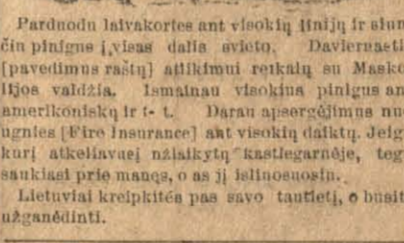
Kiekvienas skyrus šitos knygos yra žingeidus. Sergantiems mes rodiame skaityti apie **Dispepsija, Reumatizma, Plaučių ligas, Sirdies ir Inkstų, Kepenų, visokias Vyrų ir Moterų ligas.** Kuriam rupi sveikata ir laimingas gyvenimas, tegul pasiskubina tą knygą. „VADOVAS I SVEIKATA“ parsitraukti, nes netrukus ir ši paskutinė spauda tarp 3 milijonų lietuvių tuojaus išsisklaidys. Tą knygą reikalinga turēt kiekvienoj šeimynoj ir pavionioms ypatoms.

NORS PASKUTINES LAIDOS DAUG TUKSTANČIU EGZEMPLIORIU ATSPAUSTA IR TA KNYGA KAŠTUOJA 45 CENTUS, bet kad ji išnota visuomenei, tai kiekvienas apturēs ją **dovanai,** kuris tik atsiųs 10 centų markėms už pri-siuntimą ir savo aiškiai parašytą adresą „VADOVAS I SVEIKATA“ gaus (tą knygą), kuri jau daug gyvasčių išgelbėjo ir gero padarė; už tai ji ir nandinga visiems.

VISADA ADRESUOT: Rašyk tuojaus, kadangi ir šita paskutinė laida netrukus išisbaigs.

The Collins New York Medical Institute, 140 W. 34 st, New York, N. Y.

Telephonas 8 S.
P. V. Obiecinas & Co
Cor. 12-th and Carson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Parduoju laivakortes ant visokių linij ir šluobinių pinigus visais dalis svieto. Dabiernastis (pavedimas rasti) atlikimu reikiu su Masko-lijos valdžia. Imanau visokių pinigus ant amerikoniškų ir t. t. Darau apsigėlimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų, jeigu kari atkeliavej nusiaktyti kaštiegarneje, tegu saukiat prie manęs, o aš jį išliuosuosiu.

Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

Telephonas 317 Williamsburg.
Teisingas, senas saliminkas Brooklyno **AUGUSTAS KALVAITIS,** 484 Metropolitan Ave. ir kamps Rodney str. **BROOKLYN, N. Y.**

Jon Wasczila, Pasiva puikiai drabužius ant visokių madų, kaip vyrams teip ir moterims siutus.

Reikale meldžiame tautiečių atsilankyti ir persitikrinti iš mūsų darbo gerumo.

Jonas Wasczila E. 14 st. and Walnut st. **BERWICK, PA.**

PUIKUS HOTELIS! KAZ. MILIAUSKO. Laikau visokius gerumus, kaip tai Aly, degtinę, visokių vynų, porteri ir kvėpenčius Cigarus. Priek tam laikau kriandystę. Ste-luotus sėjus dirbu pagal vėliausią madą, už prieinama prekę. Reikale nepamirškite savo tautietį.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. prieš central dyga. Hotelis žemai, o kriandystė viršau.

M. ROSENBAUM Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos **Philadelphios.** Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKITUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susinešimus kiekvinoj dalyje svieto ir siunčiam pinigus greitai ir pigei.

Susišnekam visokiose kalbose. Pinigus priimam bankon ir išmainom. Visame duodam prietelišką rodą.

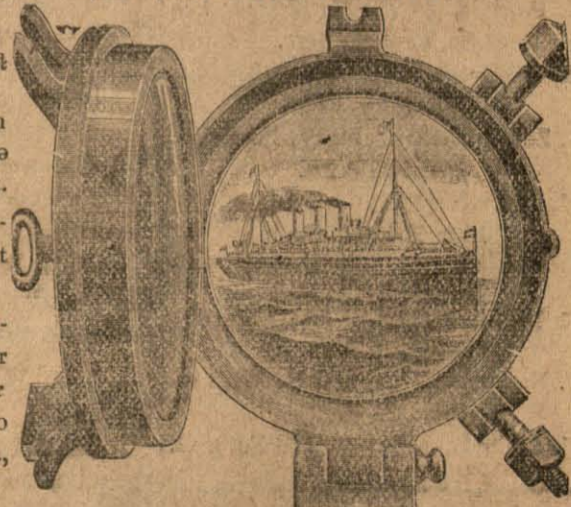
Mūsų Ofisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**

Lietuvizskai--Lenkiszka Banka

Parduoda Laivakortes sz Amerikos į Europą ant geriausių Laivų, Hamburg, Rotterdam Bremen, Antverp Havre Liverpool, Neapol ir tt.

Parduoda tikietus visais gelžkeliais į visut miestus visam sviete.

Siunčia pinigus į visas svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę. Per ka, parduoda ir išmaino visokius pinigus paga, dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte. GALIMA SUSISNEKĖT LIETUVISKAL ir LENKISKAL. Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakarų. Nedėdieniais nuo 9 iki 12 ryt **A. HURWITZ,** 100E. Main str. 42 E. Market Str. 203 Lackawanna Ave **PLYMOUTH, PA. Wilkes-Barre, Pa. SCRANTON, PA.** 33-35 Graham Ave. Brooklyn, N. Y.

Doktoras Tiesu, Julian Czupka. Adwokatas ir Notary Public. Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre, Pa., kasdien.

First National Bank, Olyphant, Pa. Panedėliais ir Kev. nuo 6 iki 7 vak.

Isidor Glou. Parduoda laikrodžių sieninius ir kiseninius vyriškius ir moteriškius, žiedus, bransoietas spiltas ir visokius aukštinus daiktus, teipgi užsi-gina jų talymu. Viakas už pigianą prekę.

102 Main st. Plymouth, Pa.

Antanas Staszauckas. Laikau puikioje vietoje Saliuną, užlaikau sika niausius gerimus ir kvėpenčius Cigarus. Lietu-viai nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st. EAST PLYMOUTH PA.